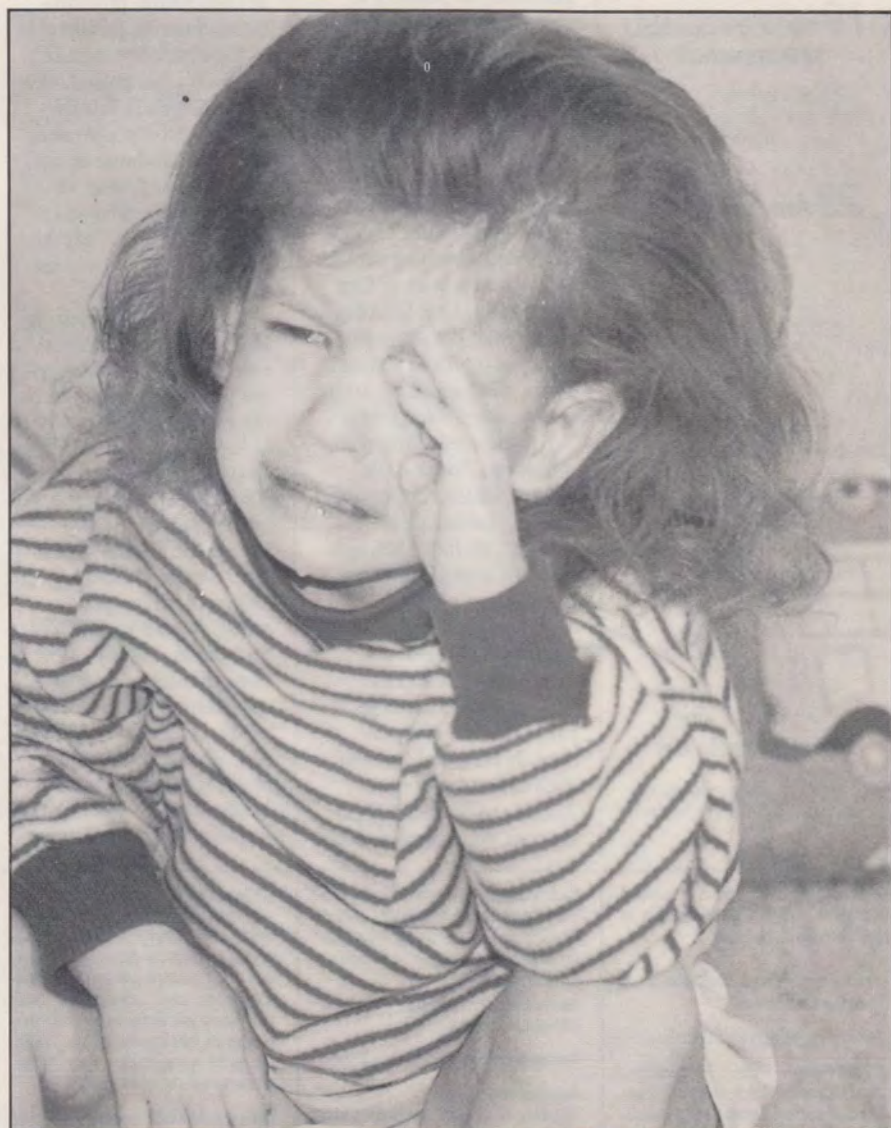

IULIE 1997

Curierul dventist

REVISTĂ LUNARĂ DE INFORMAȚII ȘI INSPIRAȚIE PENTRU AȘTEPTĂTORII REVENIRII LUI HRISTOS

Eu - îi agrez pe copii ?

SUPLIMENT
BUN VENIT ÎN FAMILIE

5 O comunitate cu inițiative valoroase - Craiova

8 Misiunea ca vindecare

10 Teologia pentru toți - 2

13 Eu - îi agrez pe copii?

19 Ne jucăm cu chipul lui Dumnezeu?

Ingenieria genetică - promisiuni strălucite sau un viitor sumbru?

22 Activitate și odihnă

Editoriale

3, 4

Știri

16

În numărul viitor:

Te voi întâlni în cer

Reflecții despre bombardarea orașului Hiroshima

Prinde-te de cruce

Experiențele prin care am trecut în lunile decembrie 1996 și ianuarie 1997 îmi sunt încă proaspete în minte. Soția mea, care a avut pentru ultima dată posibilitatea să participe la Casa de rugăciune în prima zi de marți după terminarea transmisiei Net '96, din cauza bolii și suferinței care o țineau la pat, a fost cuprinsă la un moment dat de descurajare. Cred că fiecare trece prin asemenea momente.

Desigur, a fost vizitată de surori din comunitate, de prezbiter, de pastor. Fiecare căuta să ne încurajeze, pe ea și pe mine, care trebuia să-i fiu de ajutor. Nu pot decât să le mulțumesc tuturor fraților și surorilor din comunitate pentru stăruința în rugăciune pentru cazul ei.

Desigur, sfaturi, cuvinte de încurajare au fost date de toți, așa cum și eu așa face pentru alții. Dar, fiind din partea unor persoane care nu treceau prin experiența soției, adică a noastră, le soteam sfaturi date „la rece”.

Am citit, însă, articolele intitulate „Prinde-te de cruce”, de Gloria Bentzinger, și „Salvată de la moarte”, de Judit Dan, apărute în *Curierul Adventist* din luna mai, 1997.

Pe acestea le soteam încurajări „la cald”, venite din partea celor care au avut experiența suferinței, dar și a prinderii de Isus, Cel care vindecă sufletul și corpul. Acestea m-au întâlnit chiar și acum, după aproape cinci

luni de la decesul soției, ca să mă prind puternic de Isus, Marele Medic. Sotesc materialele publicate în pansament pe o rană, care alină durerea și face omul să se simtă în siguranță, să aibă speranță lângă Cineva mai mare. Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți cei care trec prin suferință, dar și pe toți cei care aduc alinare celor în nevoie, de orice fel ar fi.

Cornel Ionescu,
Rm. Vâlcea

„Prinde-te de cruce”, obișnuim să spunem, atunci când o persoană ni se confesează, povestindu-ne durerile, problemele neînțelegerile cu care se confruntă. Un răspuns destul de simplu și la îndemână, valabil pentru alții, dar excluzându-ne pe noi; căci, dacă ar fi să ni se ceară să ne prindem cu adevărat de cruce, cât de dificilă ni s-ar părea o astfel de „încercare”!

Iată de ce mulțumesc lui Dumnezeu pentru experiența serei Gloria Bentzinger (vezi *Curierul Adventist* din mai), care m-a ajutat să înțeleg că, mai presus de oameni, de durere, de singurătate, de dragoste și indiferență, de viață și moarte, de minuni și lucruri banale, de speranță și disperare, se înalță o cruce, de care va trebui să învățăm în cele din urmă să ne prindem. Chiar și neprihănitul Iov era nedumerit: „O, dacă aș ști unde să-L găsească, dacă aș putea să ajung până la scaunul Lui de Jommie” (Iov 23,3). În ciuda descurajării provo-

cate chiar de soția și de prietenii săi, acest „om curat la suflet” avea să ajungă să își dea seama că există totuși un răspuns simplu și la îndemână oricui:

„Prinde-te de cruce”. Cum se poate realiza un asemenea lucru? Descoperind în mod personal că, dincolo de simpla religie, practicată poate de cele mai multe ori din obișnuință, există *Hristos*. Acesta va fi momentul în care vom înțelege ce înseamnă să îmbrățișăm, cu toată ființa, crucea Lui. „Căci când sunt slab, atunci sunt tare”, iar „puterea... [lui Dumnezeu] în slăbiciune este făcută desăvârșită” (2 Cor. 12,9,10), declara apostolul Pavel. Iar Spiritul Profetic ne învață că, indiferent de împrejurări, „cei credincioși pot avea lumina iubirii Sale și mângâierea continuă a prezenței Sale... Ne putem aștepta la noi greutăți în lupta viitoare a credinței și a vieții, dar putem să privim la cele din trecut, ca și la cele care vor veni, și să spunem: 'Până aici, Domnul ne-a ajutat' (1 Sam. 7,12)” (*Calea către Hristos*, 1992, pag. 117,118).

Avem nevoie de o putere mai mare decât a noastră. Este puterea care va lucra pentru noi răbdare și biruință în încercare, pentru ca inima să nu ni se tulbure, ci să fie plină de pacea Sa.

Când experiența noastră va ajunge la acest punct, nu vom mai fugi de cruce, ci vom putea spune, fără nici un pic de rețineră:

„Facă-se voia Ta!”
Corina Lupu, București

Publicația oficială a Bisericii Creștine Adventiste de Ziua a Șaptea din România.

Apare lunar, sub coordonarea Comitetului Uniunii

Redactor Adrian Bocăneanu

Consultanți Aron Moldovan, Ioan Câmpari-Tătar, Adam Engelhardt, Teodor Hufjanu, Virgil Pelcu, Teofil Petre, Iosif Suciu, Victor Zgunea

Colaboratori speciali Ioan Buciuman, Lucian Cristescu, Viorel Dima, Lazăr Forray, dr. Gily Ionescu, Gheorghe Modoran, Emilian Niculescu

Secretar de redacție Mihai Ghioldă

Tehnoredactare George Toncu

Adresa redacției: Curierul Adventist, str. Labirint 116, 74124 București. Oficiul poștal 20, tel. 323 48 95.

Către cititori: Pagina pentru scrisori este un spațiu de dialog în care să puteți comunica sugestia, reacții la articolele publicate, preferințe pentru anumite subiecte sau abordarea unor probleme pe care le socotim importante. Ne cerem scuze dacă, din motive de spațiu, vom reformula unele scrisori mai lungi.

De asemenea, primim cu plăcere manuscrise nesolicitate. Sunt binevenite informații și inițiative

din viața comunităților. Aprecieri articole care tratează aspecte legate de experiența personală și puncte de vedere asupra problemelor majore care ne confruntă.

Imprimată la Tipografia Viață și Sănătate. Adresa: str. V. Braniște nr. 29, tel. 323 48 95.

ISSN 1220 - 6725
Anul LXXIV nr. 7

Ce vom face cu darul acesta?

In cursul ultimelor trei luni am avut privilegiul să particip la ceremonii de hirotonire de pastori în cinci dintre conferințele noastre. Corpul pastoral a primit o forță de sprijin de douăzeci și una de persoane consacrate, capabile, însuflețite de viziunea slujirii și a misiunii.

O caracteristică neobișnuită, chiar unică, este faptul că marea majoritate a celor care au fost acum chemați la o slujire deplină în biserică nu au beneficiat de pregătirea oficială obișnuită, în cadrul Institutului nostru. Începând cu anul 1988, în condițiile în care numărul aprobat de locuri la Seminar era atât de mic încât viitorul slujirii în biserică era serios amenințat, conducătorii care purtau răspunderile în acea perioadă au decis să cheme direct în lucrare frați capabili și consacrați, care făcuseră dovada destoiniciei și râvnei lor. Schimbările din țara noastră, lărgirea incredibilă a câmpului de lucru și rezultatele aduse de acești lucrători din ceasul al unsprezecelea au confirmat înțelepciunea deciziei angajării acelor frați.

Acum, mulți dintre ei sunt pastori întăriți, directori departamentali și conducători la conferințe și la uniune. Ar fi imposibil să ne imaginăm fața bisericii fără ei, fără lucrarea lor, fără angajamentul lor misionar.

Dumnezeu îi pregătise, în vremuri aspre, fără ca ei să știe chemarea care le era pusă deoparte. La timpul critic, când a fost cu adevărat nevoie de ei, Dumnezeu i-a scos în față pe acești supraviețuitori ai propagandei ateiste și ai greutăților de tot felul. Dacă inima ne este încă sfâșiată de durere pentru cei care, în acele decenii nefaste, s-au depărtat de Dumnezeu,

prezența acestora este o mare mângâiere: „Fiii aceștia, de care ai fost lipsit, vor spune mereu la urechile tale: 'Locul este prea strâmt pentru mine; fă-mi loc, ca să pot să mă așez'. Și vei zice în inima ta: 'Cine mi i-a născut? Căci eram fără copii și steapă, eram roabă, izgonită; cine i-a crescut? Rămăsesem singură: unde erau aceștia?'” (Isaia 49,20,21).

Și chiar în acei ani sterpi, cu puține motive pentru speranță, au existat credincioși și pastori vizionari, care au întrezărit vremuri mai bune și au riscat și au sacrificat pentru instruirea și formarea tinerilor consacrați și promițători din biserică. Acțiunile de felul acesta, adesea spontane, dar uneori foarte bine organizate, urmărind o programă riguroasă, cum au fost cursurile organizate la Cluj-Napoca de frații Vilhelm Moldovan și Alexandru Timiș, păreau lipsite de orice perspectivă. Dar, la vremea Sa, Domnul ne-a arătat adevărata valoare a lucrării făcute prin credință, „împotriva oricărei nădejdi”.

Ce să facem cu acest dar?

Prin providență și har, ca rezultat al curajului, sacrificiului și viziunii temerare, biserica a primit un nou grup de slujitori, oameni cu o experiență specială a chemării la lucrarea pastorală. Desigur, alături de ei se află pastorii pregătiți în mod oficial de către biserică, prin cursurile Institutului. Și ei sunt un dar, dar sunt și o investiție. Atât pregătirea, cât și finanțarea unui pastor, înseamnă eforturi și cheltuieli importante pentru biserică. Trebuie să ne punem o întrebare foarte importantă: *Ce vom face cu acest dar?* Cum vom valorifica la maximum investiția?

Prin rugăciune pentru pastori. Rugăciunile membrilor reprezintă un sprijin incalculabil pentru predicatori și conducători. Din tot ce aud din partea credincioșilor, nimic nu este așa de prețios pentru mine ca aceste cuvinte simple: „Mă rog pentru tine”. Ne rugăm pentru toți așa cum ar trebui?

„Frați și surori, nu cumva ați uitat că rugăciunile voastre trebuie să meargă, asemenea secerilor ascuțite, împreună cu lucrătorii în marele câmp al secerișului? Când tinerii merg să predice adevărul, să aveți momente de rugăciune pentru ei. Rugați-vă ca Dumnezeu să îi aducă în legătură cu Sine și să le dea înțelepciune, har și cunoștință. Rugați-vă să fie păziți de cursele lui Satana, iar gândirea să le fie păstrată curată și inima sfântă” (*Testimonies*, vol. 5, pag. 162). Timpul pentru rugăciune este atât de binecuvântat, încât merită să fie câștigat cu sacrificiu: „Vă implor, pe cei care vă temeți de Domnul, să nu irosiți timpul vorbind fără folos, lucrând inutil pentru satisfacerea mândriei sau a apetitului. Timpul câștigat astfel să fie folosit pentru a vă lupta cu Dumnezeu în rugăciune pentru pastorii voștri. Susțineți-le mâinile, așa cum i-au susținut Aron și Hur mâinile lui Moise” (*Ibid.*).

Printr-o independență matură, sănătoasă. „Fiecare membru al bisericii să fie un lucrător viu, activ, pentru Dumnezeu, în biserică și în afara ei. Toți trebuie să fim educați spre a fi independenți, nu neajutorați și nefolositori. Să se vadă că Domnul Hristos, nu pastorul, este Conducătorul bisericii. Membrii trupului lui Hristos au de făcut o parte și nu vor fi socotiți ca fiind credincioși, dacă nu și-o îndeplinesc. Lăsați ca o lucrare divină să fie adusă la îndeplinire în fiecare suflet, până când Hristos Își va vedea chipul reflectat în urmașii Săi” (*Signs of the Times*, 27 ian. 1890). (*continuare în pag. 24*)

ab

Temerea de Dumnezeu și rușinea de oameni

Inter-o cetate era un judecător care de Dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușina (Luca 18,2).

N-ar trebui să ne surprindă faptul că, între cei cărora le lipsește atât temerea de Dumnezeu, cât și rușinea de oameni, putea să fie și un judecător. Au fost și sunt atâția oameni de felul acesta. Poziția socială și cultura intelectuală nu determină în mod automat caracterul creștin. Ceea ce ne surprinde este faptul că un om cu pretenții de împărtășitor al dreptății este nepăsător cu privire la părerea pe care o au oamenii despre el, este lipsit de respectul de sine.

Textul citat ne sugerează existența a trei tipuri de oameni în societate: (1) cei cărora le lipsește atât temerea de Dumnezeu, cât și rușinea de oameni; (2) cei care posedă rușinea de oameni, dar sunt lipsiți de temerea de Dumnezeu și (3) cei care au atât temerea de Dumnezeu, cât și rușinea de oameni. Am putea să numim fiecare dintre aceste categorii de oameni, în ordinea de mai sus, folosind cuvintele: josnici, onorabili și creștini.

Trebuie spus că nici una dintre aceste categorii nu există în stare pură, la fel ca și în cazul temperamentelor. Încadrarea într-una dintre cele trei categorii se face în funcție de caracteristicile dominante ale fiecărui individ. Să examinăm pe scurt cele trei tipuri:

1. Oamenii josnici. Fiecare om normal are o doză de mândrie și aspiră la aprecierea aceluia față de a căror opinie este sensibil. Dar oamenii josnici pun pe primul plan satisfacerea plăcerilor trupești: mâncare, băutură, sex, distracții etc. Ei se lasă conduși de instincte primare, dorințe carnale, pomiri naturale. Nefiind preocupați în primul rând de reputație nu-și cenzurează cu atenție înclinațiile firești în funcție de opinia celor din jur. Îi poți auzi certându-se în public pentru motive neînsemnate, folosind un vocabular pe măsura josniciei lor. Teama de ridicol, dispreț și batjocură e mai slabă decât

dorința de a da frâu liber pomirilor naturale. Singura lor motivație pentru a se abține de la rău și pentru a face lucruri bune este teama de pedeapsă ori recompensa prin satisfacerea simțurilor, la fel ca în cazul animalelor în curs de dresare.

„Dumnezeul lor este pântecele“ și idealul lor este cât mai mult pentru satisfacerea simțurilor. Pentru a-și ajunge scopul, fură, mint,ucid, înșală, își vând ceea ce omul are mai valoros: demnitatea și noblețea.

Persoanele din această categorie sunt ușor de identificat, pentru că, de obicei, nu se ascund atunci când comit fapte condamnabile.

2. Onorabili. Fiind motivați în special de reputație, faimă, titluri, sete de onoare, aceștia sunt sensibili la ce se crede sau se spune despre ei. Își controlează instinctele și se abțin de la multe lucruri care le-ar putea diminua prestigiul. De obicei, sunt manierati, politicoși, ospitalieri, binevoitori, făcând totul pentru a fi plăcuți, acceptați și respectați. Sunt de acord că „un nume bun este mai de dorit decât o bogăție mare“ (Prov. 22,1), de aceea caută să și-l asigure prin renunțare la unele plăceri și avantaje materiale.

Ei nu sunt lumești și desfrânați ca Esau, „care pentru o mâncare și-a vândut dreptul de întâi născut“ (Evrei 12,16). Ei se aseamănă mai degrabă cu fratele mai mare al fiului risipitor, care a slujit tatălui său „ca un rob“, care niciodată nu i-a călcat porunca (Luca 15,29) și care s-a comportat cu demnitate, nu în mod josnic, cum făcuse fiul risipitor. Tânărul bogat care, după propria sa declarație, păzise cu grijă toate poruncile Legii lui Dumnezeu, îi reprezintă de asemenea pe acești onorabili. La fel și apostolul Pavel, care se considerase „fără prihană“, când se compara cu „neprihănirea pe care o dă Legea“ (Fil. 3,6). Noblețea și corectitudinea lui i se păreau suficiente pentru a satisface așteptările lui Dumnezeu.

Dar corectitudinea și noblețea unui caracter construit prin pute-

riile naturale ale omului sunt insuficiente. Dumnezeu cere mai mult decât au fost în stare să dea tânărul bogat sau apostolul Pavel prin străduințe personale. Respectul de sine, meticolozitatea, politețea umană, râvna pentru cauza lui Dumnezeu, cinstea și corectitudinea sunt necesare și fac parte din caracterul creștin, dar, fără o motivație creștină, ele n-au nici o valoare înaintea lui Dumnezeu. Oamenii onorabili, dar fără dragoste nepărtinitoare și nemotivată de egoism, nu sunt mai buni decât „vameșii și desfrânații“.

Nici Nicodim nu știa lucrul acesta. În timp ce considera că nu există nici un loc în cer atât de curat, încât el să nu aibă intrare acolo, Domnul Isus i-a declarat solemn că are nevoie de renaștere.

3. Creștinii. Aceștia sunt oamenii care posedă atât respectul de sine (rușinea de oameni), cât și temerea de Dumnezeu, evlavia autentică, sinceritatea și temerea de Dumnezeu, simțul proporțiilor, respectul suprem față de Cel căruia Îi datorăm „viața, mișcarea și ființa“. Cei conștienți de măreția și caracterul lui Dumnezeu, părtasi prin legământ de consacrare la Izvorul puterii infinite, dispun de mijloace de viațuire pe care nici un om nu le poate obține prin sine însuși.

Așadar, creștinii nu sunt doar oameni respectabili, șlefuiți, bine educați și politicoși. Aceste calități sunt incluse în viața creștinului, care trebuie să fie un „gentleman“. Dar nu orice „gentleman“ este și creștin. Creștinul este o ființă naturală care beneficiază, prin har, prin credință, de mijloacele supranaturale și trăiește o viață asemănătoare cu a lui Isus. El „se teme de Dumnezeu și se abate de la rău“ (Iov 1,8), nu de frica pedepsei, nici pentru a se asigura de plăceri și onoare suplimentară, ci din admirație, dragoste și devotament față de Cel care ne iubește fără vreun interes egoist.

Când vom înțelege bine chemarea: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă...“ (Apoc. 14,7), vom manifesta atât respectul de sine, renunțând la josnicie, cât și adevărata evlavie, temerea de Dumnezeu, începutul înțelepciunii.

Aron Moldovan, secretarul uniunii

O comunitate cu inițiative valoroase – Craiova

Mihai Ghioaldă

O menește vorbind, nu este ușor să dai un răspuns absolut la întrebarea: Cum a reușit o biserică adventistă din țara noastră să crească de peste două ori în șapte-opt ani, ca număr de membri, și să ajute enorm la înființarea altora? Iată, însă, un profil inedit, actual și însuflețitor, al unei astfel de comunități, cum este cea din Craiova, un oraș cu 350.000 de locuitori.

Actuala clădire a comunității, cu patru niveluri, servește câteva scopuri. Pe lângă sala de cult, având aproximativ o mie de locuri, și o serie de săli mai mici deservind activitatea grupelor de copii, de tineri sau destinate altor activități ale bisericii locale și comitetului, ea găzduiește și sediul Conferinței Oltenia, câteva apartamente pentru familiile pastorilor și camere pentru cazarea temporară a altor angajați sau vizitatori ai bisericii. Membrii mai vechi spun că biserica adventistă din Craiova, care era organizată prin anii 1920, a funcționat succesiv în șase sau șapte locuri diferite. Ridicarea construcției actuale, în zona centrală a orașului, a impus un imens efort spiritual, financiar și fizic, fiind începută în 1988 și finalizată (inclusiv cu sediul conferinței) în 1996. Serviciile divine ale bisericii locale se țin aici din 1992.

După 1989, numărul membrilor a crescut de la cca patru sute la peste opt sute și a fost înființate alte trei comunități (Romanești, Catargiu și Motoci), fiecare cu peste 50-60 de membri. Dinamism, entuziasm, prietenie,

ținerețe, spirit de inițiativă - acestea sunt unele dintre posibilele recomandări ale bisericii adventiste din „capitala Olteniei“.

Educație

Prin universitate și facultatea de medicină, Craiova a atras mulți tineri capabili, iar biserica a fost prietenoasă cu ei, încurajând la rândul său educația școlară. Astăzi, printre membrii comunității se numără cca 15 medici și 50 de cadre medicale medii, care desfășoară activități instructive și de asistență medicală atât în Craiova, cât și în alte localități.

În 1993, la un an după primul liceu adventist din țară, cel de la Cluj-Napoca, sunt înființate liceele advenuste din București și Craiova. În prezent, Liceul adventist din Craiova are opt clase, cu 176 de elevi, dintre care 12-14% sunt neadventiști. „Motivul înființării liceului“, spune capelanul său, fratele Daniel Duță, „il reprezintă protecția morală a tinerilor, prin predarea valorilor morale și spirituale, potrivit învățăturilor bisericii adventiste.“

Activități misionare

Numărul membrilor comunității a crescut vertiginos începând din anii 1991-1992, când mai întâi câțiva evangheliști străini au ținut serii de conferințe de evanghelizare și de arheologie biblică, în urma cărora au fost botezate cam trei sute de persoane. Membrii i-au vizitat pe oameni,

oferindu-le invitații, iar după aceea au fost organizate seminariile de sănătate, de gătit sănătos și seminariile biblice. În această lucrare au participat pastori, cadre medicale, studenți ai Institutului Teologic și ai Școlii Misionare de Voluntari.

În ultimii doi ani, au fost botezate aproximativ 150 de persoane. Unii dintre noii membri au relatat entuziasmați felul în care Dumnezeu i-a condus, folosindu-Se uneori de persoane din biserică, de o carte, de o experiență fericită sau dureroasă ori chiar de membri neadventiști din familia lor, la hotărârea de a primi botezul în biserica adventistă. În prezent, sunt înființate grupe de studii biblice în mai multe localități apropiate de Craiova și în cele două penitenciare din oraș.

Toți foștii adventiști au fost vizitați și invitați la programul special „Întoarce-te acasă“. Peste douăzeci dintre aceștia au fost botezați, iar alții continuă să vină la serviciile divine. De asemenea, programul Net '96 a atras în total 2000-3000 de persoane, dintre care 300 au primit Biblii.

În general, întâlnirile de evanghelizare sunt precedate de prezentări scurte, de 10-15 minute, pe teme de sănătate. Cadrele medicale adventiste lucrează atât în departamentul Sănătate și temperanță al bisericii, cât și în asociații și instituții de specialitate (Asociația medicilor misionari - AMM, Policlinica particulară Petra Vita). Programele de stil de viață sunt prezentate și în alte localități din

conferință. „Nu ne-am limitat doar la comunitatea din Craiova,” spune dr. Nicu Tutunaru, „ci, în aproape trei ani, am vizitat în scop misionar-medical aproape toate orașele importante ale Conferinței Oltenia și multe dintre comunitățile rurale din jurul orașului nostru.”

Cam o dată la trei săptămâni, Policlinica particulară organizează un serviciu de policlinică mobilă în localități rurale, oferind sfaturi medicale și efectuând analize de specialitate. Aceste acțiuni le oferă medicilor adventiști ocazia de a le prezenta colegilor lor și pacienților stilul de viață adventist, despre care știința medicală contemporană afirmă că este cel mai sănătos. „Analizele se fac gratuit. În mod obișnuit, pentru aceste analize, oamenii ar trebui să meargă la oraș și să plătească 70.000-80.000 de lei, în afară de cheltuielile de transport. În aceste acțiuni, noi nu ne recomandăm ca fiind adventiști. În unele dintre localitățile prin care am fost, biserica adventistă a lucrat și s-au înființat grupe și chiar comunități. La programul 'Seceriș '97', de la Brezoi, cineva l-a recunoscut pe unul dintre noi și a spus: 'Uite că și dl doctor crede în Dumnezeu'. Avem un coleg care este membru în sinodul Mitropoliei Oltenia a Bisericii Ortodoxe, la Craiova. El și-a format o impresie pozitivă despre noi, adventiștii, și a vorbit în favoarea noastră în sinod”, spune dr. Daniel Coricovac, coordonatorul departamentului Sănătate și temperanță al comunității.

După 1989, Radio Oltenia Craiova, postul regional de radio, a găzduit pentru un timp (1990-1993) emisiunea săptămânală a bisericii adventiste, „Lumea creștină”, realizată de fratele Ștefan Jercău, care este și redactorul

rubricii de actualități a postului. În 1995, au fost transmise în direct secvențe de la sesiunea Conferinței Generale de la Utrecht. „Toate evenimentele din biserică sunt mediatizate cu consecvență pe postul teritorial”, spune fratele Jercău. Tot la Craiova, după 1989, a fost editată pentru un timp prima revistă adventistă locală din țară, *Vestea bună*.

Activități pentru tineret

Cam 70% din comunitate sunt tineri între 15 și 30 de ani. Tinerii sunt prezenți și în comitetul comunității, cel mai tânăr (25 de ani)

membru al comitetului, fiind conducător de comunitate (o soră). Nu este de mirare că o mare parte dintre activitățile bisericii au drept scop împlinirea nevoilor tinerilor.

Departamentul de tineret al bisericii a organizat Festivalul de muzică și literatură creștină CRADVENTIN (Craiova - adventist - tineret), cu trei ediții: în martie 1996, în septembrie 1996 și în aprilie 1997. Ultima a fost destinată tinerilor studenți, grupați în Asociația AMiCUS. Scopul festivalului a fost evidențierea talentelor tinerilor, creșterea părtășiei și a cunoașterii reciproce. O revistă lunară, *Candela*, le-a oferit tinerilor din Craiova și din conferință ocazia de a publica creații literare proprii. Unii dintre ei au fost premiați apoi la Festivalul național de creație, de la Ploiești. De aseme-

nea, revista pentru copii, *Licurici*, publică desene, povestiri, întrebări și teme pentru concursuri biblice.

„Ora cu tinerii” se organizează la fiecare două săptămâni, alternativ cu „Ora tineretului”. Ea are un program special, accesibil tinerilor fără o cultură religioasă. Prin concursuri, prin dialog cu sala, prin prezentări ale unor personalități din viața cultural-artistică a orașului, se încearcă să se creeze un cadru interesant, ca o alternativă la programele TV de sâmbătă seara. Echipa de medici a abordat și subiecte specifice tinerilor și familiilor tinere, subiecte despre care, în general, nu se vorbește în biserică.

„Orele medicale”, spune dr. Nicu Tutunaru, unul dintre conducătorii de tineret ai bisericii din Craiova, „au debutat în 1993. Noi considerăm că Biblia și scrierile Spiritului Profetic constituie surse suficiente pentru ca omul să fie mereu sănătos, iar boala ar trebui să fie doar un accident. Creștinul

adventist, prin lumina pe care o are, ar trebui să atingă vârsta senectuții fără a suferi de ceva. Boli ca ateroscleroza, infarctul miocardic, hipertensiunea cardiacă, ulcerul gastric, bolile psihice, bolile de rinichi și ficat - aproape întreaga patologie umană - ar trebui să dispară din preocupările de sănătate ale adventistului de astăzi”.

Conducătorii de tineret din Craiova consideră că, în prezent, impactul TV trebuie contracarat prin ceva asemănător, tinerii fiind receptivi la imagini. Filmul de debut, „Cel mai bogat om din oraș”, de 15 minute, realizat cu dotare minimă și cheltuieli nesemnificative (o casetă video), s-a bucurat de mult succes la Festivalul de creație de la Ploiești, din luna mai, primind Marele premiu. Prin mijloace sim-

ple, adăugând puțin umor la momente potrivite, prin imagine și muzică, se arată că bogățiile cele mai mari sunt cele ale cerului.

Filiața AMICUS Craiova, înființată în 1993, numără în prezent cca 50 de studenți și membri onorifici. Studenții adventiști au organizat, pentru colegii lor neadventiști, mai multe seminarii, pe diferite teme: „Prietenie și dragoste“, „Pe urmele temerilor noastre“, „Succes“, „Dimensiunile comunicării“, „Muzica și omul“. Seminariile au fost susținute de pastori din țară, de la conferință și uniune, de profesori de la Institutul Teologic Adventist și de invitați din străinătate. În toamna acestui an, studenții intenționează să organizeze un seminar de arheologie biblică, susținut de un invitat străin. Președintele conferinței conduce săptămânal o grupă de rugăciune a tinerilor, la care sunt invitați și prieteni de-ai lor neadventiști.

O altă inițiativă care se adresează nevoilor tinerilor este proiectul matrimonial Rebeca (vezi

Timpul străngerii colectei pentru Școala de Sabat, când cântă pianul, a fost transformat în câteva minute de părtășie, în care sunt prezentați, printr-un scurt interviu, membri noi sau mai vechi.

scrisori simple (nu este necesar să fie recomandate) pe adresa: Rebeca, Căsuța poștală 37, Craiova 1, cod poștal 1.100.

Părtășie

Timpul străngerii colectei pentru Școala de Sabat, când cântă pianul, a fost transformat în câteva minute de părtășie, în care sunt prezentați, printr-un scurt interviu, membri noi sau mai vechi,

Curierul din luna martie, pag. 22). Acesta se bucură de un succes deosebit. S-au primit peste 200 de scrisori din toată țara și din străinătate, din partea membrilor adventiști necăsătoriți, între 20 și 40 de ani, și s-au expediat primele propuneri pentru legarea de prietenii în vederea căsătoriei. Cei interesați sunt rugați să expedieze

dar care sunt puțin cunoscuți. Aceasta „umple un timp altfel nefolosit și aduce bucurie ascultătorilor“, spune dr. Nicu Tutunaru, cel care realizează programul.

Diaconia urmărește, de asemenea, creșterea cunoașterii și a părtășiei între membrii comunității. Fiecare membru din comitet supraveghează câte șase-șapte

grupe de diaconie, a câte opt-zece persoane, dintre cele aproximativ o sută de grupe. Multe grupe au ore de rugăciune săptămânale, în care studiază cărți din Spiritul Profetic și la care invită prieteni, vecini neadventiști. Din toamna anului 1996, s-au organizat la comunitate, în Sabat, mese de părtășie pentru câte două-trei grupe de diaconie și pentru vizitatori și alte persoane. Aceste întâlniri oferă ocazii de împărtășire a experiențelor, de legare de prietenii, de apropiere și sprijin între membri și chiar de apreciere a alimentației vegetariene.

La inițiativa pastorului, fratele Titu Gâdea, grupuri de membri din Craiova au vizitat în Sabat alte comunități din conferință, pentru cunoaștere și părtășie. Prietenii și membrii mai noi s-au bucurat să participe la aceste ocazii.

Proaspăt înființatul departament Misiunea femeii a efectuat un sondaj de opinie cu privire la nevoile surorilor din comunitate și intenționează să se organizeze în compartimente care să răspundă solicitărilor exprimate.

Fratele Gâdea spune că dorește ca grupele de diaconie să devină tot mai mult grupe misionare. Membrii sunt încurajați ca din toamna acestui an să conducă, în aceste grupe de cămin, seminarii biblice pentru prietenii și vecinii lor neadventiști. Din proiectele comunității Craiova face parte realizarea unui Marș ecologic creștin în Craiova, insistând asupra nevoii de curățenie fizică și morală a orașului, prin denunțarea efectelor dăunătoare ale consumului de alcool, tutun, droguri, ale violenței și prin chemarea la asanarea morală a societății. De asemenea, comunitatea candidează pentru organizarea la Craiova a Congresului național al medicilor adventiști, în anul 1988.

Mihai Ghioaldă este secretar de redacție la Curierul Adventist.

Misiunea ca vindecare

În articolele precedente („Mergeți în toată lumea”, *Curierul Adventist*, ianuarie și martie 1997), am abordat tema misiunii și porunca misionară a lui Isus pentru ucenicii Săi. Dar cum pot să le explic unor necreștini ce este misiunea? Cum poate misiunea să aibă sens pentru cineva cu o altă filozofie de viață decât a mea? Ce le putem spune celor care nu îl cunosc pe Isus, celor care ar dori să nu avem o misiune, să plecăm acasă ori să tăcem?

Pasajul din Luca 4,16-21 ne oferă o soluție. Este vorba de manifestul misionar de la începutul activității Mântuitorului. Isus nu le vorbește aici ucenicilor sau creștinilor, ci evreilor, în sinagogă. El definește însă Evanghelia pentru necreștini.

Isus găsește, în cartea lui Isaia, o definiție a misiunii Sale și a ucenicilor Săi, orientată spre cei care nu îl cunosc. Încă de la început, El afirmă că trebuie să le vestească săracilor Evanghelia, vestea bună.

În vremurile biblice, sărăcia nu era doar un aspect economic, lipsa banilor, ci se referea și la un statut dezavantajos în societate și la lipsa de putere. Isus a vrut să le aducă o veste bună celor care se aflau în această situație. Vestea bună era un nou statut.

O altă veste bună era eliberarea pentru sclavi. Poate fi vorba atât de prizonieri sau captivi fizic, cât și de robi ai obiceiurilor, ai păcatului. Orbilor le aducea recăpătarea vederii, sănătatea. Proclamarea anului de îndurare al Domnului făcea aluzie probabil la anul jubiliar ebraic. Eliberarea era legată de anul al cincizecilea, în care datoriile erau iertate, iar cei care își pierduseră pământurile și le recuperau.

Era un nou început, economic și social. Când privim la spectrul larg al misiunii Domnului Isus, constatăm că avem de-a face cu toate domeniile vieții: economic,

Cristian Dumitrescu

social, sanitar (fizic), spiritual. Toate aspectele vieții sunt acoperite de misiunea Sa.

Pe baza detaliilor din acest pasaj și pe baza misiunii lui Isus și a ceea ce a făcut El, putem spune că misiunea pentru cei din afara creștinismului este definită cel mai bine ca fiind *vindecare*. Creștinii sunt oameni vindecați sau în procesul vindecării, trimiși să le ducă și altora vindecare.

Adesea necreștinii nu înțeleg cuvântul „mântuire”. Ei se întreabă de ce vin creștinii să aducă „mântuire” sau „răscumpărare”. Ei nu înțeleg despre ce este vorba, pentru că aceștia sunt termeni religioși, folosiți de oameni din interiorul creștinismului. Dar „vindecare” este ușor de înțeles. Într-o lume distrusă și divizată, vindecarea este un lucru important și necesar, un ajutor. Dacă analizăm cu atenție activitatea lui Isus în Evanghelia, descoperim un aspect interesant: El a folosit mai mult timp pentru vindecare decât pentru orice altă activitate. Mai mult timp acordat vindecării decât predicării și învățării. Isus i-a trimis pe creștini să facă aceeași lucrare pe care a făcut-o El. Trebuie să călcăm pe urmele Sale, acordând vindecării mai mult timp decât oricăror alte aspecte ale slujirii.

Vindecarea adusă de Domnul Isus avea un domeniu foarte larg: vindecare de boli fizice, de opresiunea demonilor, vindecarea relațiilor umane, vindecare de vinovăție, frică sau teamă, vindecarea naturii, prin calmarea furtunilor.

În Noul Testament, cuvântul folosit cel mai frecvent este *sozo*, tradus ca mântuire, salvare. În limba originală, sensul cuvântului este mult mai larg decât ne-am obișnuit noi cu clișeu creștin ce vizează aspectul spiritual al mân-

tuirii sufletelor. În limba greacă, *sozo* are sens de ofertă, însemnând a vindeca, a restabili mintal, spiritual, fizic, a vindeca relațiile - vindecare în toate aspectele - așa cum făcea Domnul Isus. Misiunea Lui era de a-i vindeca pe oameni total, iar misiunea creștinilor este aceeași.

Termenul *shalom* din Vechiul Testament este bine cunoscut și tradus frecvent prin cuvântul „pace”. Este folosit ca salut în multe țări din Orientul Mijlociu. Este o urare de sănătate și de bunăstare în sens holistic. *Shalom* nu înseamnă doar „pace” în sensul de lipsă a războiului și de bunăstare, bine, integritate. O persoană care are *shalom* stă bine în relația cu Dumnezeu, cu cei din jurul său și cu mediul înconjurător.

Astfel ambele secțiuni ale Scripturii se referă la toate domeniile vieții și ne arată că pe Dumnezeu îl interesează ca toți oamenii să fie vindecați. Misiunea creștinilor este de a duce vindecare unei lumi suferinde, îndurerate și pierdute.

Când vorbim despre vindecarea oamenilor, nu putem să nu ne întrebăm cum definim ființa umană.

În unele cărți de teologie sau de filozofie, ființa umană este prezentată ca fiind divizată în părți componente. Se vorbește adesea despre duh, trup, minte, suflet sau spirit. Se spune că omul este o dualitate, fiind alcătuit din trup și suflet, sau că sunt de fapt trei părți: trup, suflet și spirit. Alții spun că cele trei părți sunt trupul, spiritul și mintea.

În realitate, ființa umană nu poate fi divizată astfel. Ea este o unitate, un întreg. Omul este suflet, nu are suflet. Omul este definit cel mai bine prin relațiile pe care le are, nu prin diferitele părți componente. Putem analiza părțile doar dacă nu uităm că acestea sunt inseparabile, indivizibile. În ultimul timp, medicii ne spun din ce

în ce mai mult că bolile fizice sunt strâns legate de condiția mentală sau spirituală. Astfel, mintea are o relație directă cu trupul, iar lumea spirituală se află într-o legătură indestructibilă cu lumea fizică.

Sănătatea și vindecarea au de-a face cu relațiile. Relațiile bune înseamnă sănătate, relațiile rele sau rupte înseamnă boală, iar vindecarea înseamnă procesul de restabilire a relațiilor bolnave sau moarte.

Este interesant de studiat ce s-a întâmplat în Genesa capitolul 3, când păcatul a intrat în lume, când a apărut boala, și ce anume trebuie să se întâmple, dacă dorim ca sănătatea să fie restaurată. La început, Adam și Eva erau apropiați de Dumnezeu; mai târziu, devin neascultători și rup relațiile cu El. Când Dumnezeu vine să îi caute, se ascund, le este frică. Relațiile, cândva bune, deschise, libere, sunt acum rupte și pline de teamă: mai degrabă o incapacitate de a comunica, de a sta de vorbă și de a rezolva lucrurile. Nu numai atât, dar Adam și Eva se luptă unul împotriva celuilalt. Când Dumnezeu îi „descoperă”, încep să se acuze reciproc și să vorbească unul despre altul într-un mod cu totul nou, necunoscut pentru ei până atunci.

Parcă nefiind de ajuns, și relația cu natura este afectată. Pământul nu-și mai dă rodul ca mai înainte, ei trebuie să-și mențină viața prin trudă și muncă grea. Va fi greu pentru Adam să trăiască, va trebui să transpire, să se lupte cu pământul și cu spini, ca să-și poată obține hrana. În cele din urmă, intervine moartea. Eva are probleme la naștere, și asta ca rezultat al păcatului.

Sănătatea și vindecarea apar doar când cele trei relații majore în viață sunt refăcute sau sunt în procesul recuperării. **În primul rând, trebuie refăcută relația oamenilor cu Dumnezeu.** Când este restabilită această relație, omul este din nou împreună cu Dumnezeu și pot sta de vorbă. Dacă ea este ruptă, apar tot felul de situații ciudate. Una dintre acestea, rădăcina a multor comportamente stranie, este vinovăția. Când oamenii fac lucruri rele, despre care sunt conștienți că sunt rele, sau când continuă să le

facă ori trăiesc în ele și nu vor să le recunoască, se simt vinovați. Nu este vorba de sentimente false de vinovăție, ci de vinovăție reală, pentru că au făcut rău, iar relația lor cu Dumnezeu este ruptă. Ei vor să se ascundă de Dumnezeu, așa cum au făcut Adam și Eva. Dacă această relație este ruptă, sănătatea lipsește. Dacă vrem ca oamenii să fie vindecați, trebuie să-i conducem la o relație corectă cu Dumnezeu. Atunci vor găsi vindecare, vor putea să comunice cu El, să-L vadă, să stea de vorbă cu El fără teamă și să trăiască în prezența Sa, fără sentimentul vinovăției.

A doua relație majoră care trebuie vindecată este cea cu semenii noștri. Cele mai multe neplăceri sunt cauzate de relațiile pe care le avem cu alți oameni. Putem să ne întoarcem la copilăria noastră și la relațiile cu părinții. Mulți copii se simt vinovați datorită modului în care își tratează părinții. Mulți părinți au comis abuzuri față de copii sau i-au maltratat. Apar astfel mânia, resentimentele, amărăciunea, frica, uneori în forme deschise, alteori în forme ascunse sau chiar invizibile, dar care distrug asemenea unui cancer. Sau putem vorbi despre relațiile din familie, între soț și soție, atunci când apare divorțul. Este cunoscut faptul că majoritatea problemelor de sănătate apar în primul an după divorț sau după moartea partenerului de viață. Relația cu soțul/soția este deteriorată sau chiar întreruptă. Când aceste relații nu sunt bune, apar boala și neplăcerile. Oamenii au nevoie de vindecare în relațiile lor cu alți oameni.

A treia relație care trebuie vindecată este cea cu lumea înconjurătoare, cu natura. Mulți dintre noi suntem bolnavi datorită unei relații incorecte cu natura, cu lumea înconjurătoare. Bolile apar datorită fumatului, supraalimentației sau altui mod nesănătos de a mânca, datorită consumului de alcool, lipsei de exercițiu sau excesului în muncă și așa mai departe. Se vorbește aici din ce în ce mai mult de mediul înconjurător, dar creștinii tind să considere că subiectul acesta este laic. Cu sigu-

ranță că nu este doar laic. Mulți dintre noi sunt bolnavi datorită companiilor, guvernelor sau orașelor care au poluat apele; iar noi bem apă poluată. Aerul este poluat de gazele de eșapament sau de la fumul fumalelor, iar cei care îl respiră au probleme pulmonare. Am putea da nenumărate exemple: sunt consumați pești care trăiesc în ape poluate cu mercur sau cu alte substanțe chimice și astfel chimicalele trec în organismul nostru. Sănătatea noastră este legată de mediul în care trăim.

Biblia se ocupă de această problemă. În Vechiul Testament întâlnim legi care au de-a face cu pământul, cu acordarea unei pauze sau cu tratarea cu grijă a pământului. Pământul îi aparține lui Dumnezeu. El l-a creat și Se îngrijește de el. Iar o parte a misiunii creștinilor are de-a face cu această lume a naturii.

Dacă vrem să aibă loc vindecarea, trebuie să tratăm toate cele trei relații ale oamenilor: cu Dumnezeu, cu alți oameni și cu natura, cu mediul înconjurător. Neplăcerile apar atunci când vrem să tratăm relațiile separat. Unii vor să trateze doar sufletul, iar pentru aceștia misiunea înseamnă salvarea sufletelor, adică a părții spirituale a omului. Ei se tem de relația oamenilor cu oamenii sau de relația omului cu natura. Însă această misiune este unilaterală. Sunt alții care vor să se ocupe doar de al doilea aspect. Ei cred că, dacă pot rezolva și vindeca relațiile umane, nu trebuie să se mai gândească și la Dumnezeu sau la natură. Dar și aceasta este o vedere parțială, incompletă a vindecării. La fel putem spune și despre opțiunea celor care cred că dacă mediul înconjurător poate fi curățat, dacă toți oamenii se lasă de fumat, dacă mănâncă sănătos și eventual aleargă dimineața, lucrurile sunt rezolvate. Dar mai există și alte părți ale vieții umane.

Complexitatea vieții ar putea fi descrisă prin trei cercuri care se intersectează. Când vorbim despre relația omului cu Dumnezeu, vorbim despre un aspect diferit, dar nu total separat, pentru că o parte a lui se suprapune cu relația omului

(continuare în pag. 12)

Teologia pentru toți - 2

„Nu fi prea neprihănit și nu te arăta prea înțelept: pentru ce să te pierzi singur? Dar nu fi nici peste măsură de rău și nu fi fără minte: pentru ce vrei să mori înainte de vreme?” Ecl. 7,16.17

Se întâmplă adesea ca păcatul și starea de ignoranță a societății umane să creeze un oarecare „confort”, în care înșul își depășește starea de „disperat” mulțumindu-se cu ceea ce are la îndemână. Însă când omul își dă seama că este tot timpul în prezența lui Dumnezeu, se formează două tendințe în jurul cărora sunt polarizate două categorii de oameni: o categorie migrează continuu spre neprihănire, iar o altă categorie tinde continuu spre ieșirea din prezența lui Dumnezeu.

La prima vedere, pasajul de față se pare că ne interzice să alegem intensitatea maximă a vreuniei dintre cele două forme de credință și viață, arătându-ne urmările grave ale unei asemenea alegeri. Această înțelegere destul de precară a textului a dat naștere la *teologia căii de mijloc*, teologie care câștigă tot mai mulți adepți atât printre clerici, cât și în masele largi de creștini. În această teologie există doi termeni de bază care ne-ar putea ajuta să înțelegem pasajul din *Eclesiastul*. Este vorba de cuvintele *extremist* și *fanatic*.

Pe lângă contextul în care apare acest text și din care rezultă, cum vom vedea mai târziu, că nu este vorba de extreme, în *Spiritul Profetic* întâlnim acești termeni și cu sens pozitiv. Spre exemplu, vorbind despre Daniel, Ellen White afirmă că ar fi posibil ca, astăzi, statornicia lui să fie numită fanatism (neprihănire prea mare, vezi *Testimonies*, vol. 5, pag. 527). Dacă cineva este numit extremist pentru statornicie față de Dum-

Iacob Coman

nezeu, termenul exprimă o atitudine pozitivă. Deci, cuvintele *extremist* și *fanatic* nu se referă exclusiv la un mod de gândire greșit, ci înțelesul lor pozitiv sau negativ rezultă din contextul în care apar ele. Această realitate ne încurajează să abordăm și să explicăm acest text dintr-o altă perspectivă decât cea a *teologiei căii de mijloc*.

Privind cu atenție acest text, sesizăm că interdicția nu se referă la două extreme, ci la alegerea unui mod de viață care duce la pierderea vieții veșnice. Capitolul șapte din *Eclesiastul* este o continuare a învățăturilor pe care „Propovăduitorul”, sau „Predicatorul”,¹ le dă unui ins identificat în text prin pronumele personal persoana a doua singular (vers. 2: *să te duci, acolo îți aduci*; vers. 5: *să ascuți*; vers. 9: *nu te grăbi*; vers. 10: *nu zice*; vers. 13: *uită-te*; vers. 14: *fii fericit, gândește-te*). Aceste imperative intercalate cu diferite confesiuni formează o progresie pe care autorul pare că o abandonează, făcând o constatare ce îl deusolează pe destinatarul sfaturilor lui: „Tot felul de lucruri am văzut în zilele deșertăciunii mele. Este câte un om *fără prihană, care pierie în neprihănirea lui*, și este câte un *nelegiuit, care o duce mult în răutatea lui*” (Ecl. 7,15). Această constatare este de fapt solia de forță din acest context. Este o afirmație foarte clară: *Sunt neprihăniți care pier în neprihănirea lor și sunt oameni nelegiuiți care o duc mult în răutatea lor*. Pasajul pe care îl

studiem este doar o altă formulare, o explicare prin două porunci, a acestui mesaj. Versetele 16 și 17 apar ca o alternativă la versetul 15. Există deci două „lumi” în care cineva își poate pierde viața: „*Lumea fără...*” și „*Lumea cu...*”.

„Lumea fără...”

Aceasta este lumea fără prihană, despre care ne vorbește versetul 15 și în care ni se spune că vom muri. Cel puțin la prima vedere, este un mesaj fără sens. Cineva alege o viață de necălcare a normelor morale divine, o viață ascetică, iar ca rezultat al acestei alegeri și al acestui efort, obține pieirea sau moartea. Ciudat! Poate exista o lume fără păcat care duce la moarte? *Da!*

Iată câteva detalii care evidențiază sensul afirmației de mai sus. Dacă păcat înseamnă călcarea normelor divine, a legilor, trebuie să ținem cont de faptul că au fost oameni care le-au respectat foarte riguros, trăind deci „fără păcat”. Apostolul Pavel spunea despre sine că era, „cu privire la neprihănirea pe care o dă Legea, fără prihană” (Filipeni 3,6). Aceasta este „*lumea fără...*”, dar ea duce la moarte. De ce? *Pentru că o lume „fără păcat”, dar și fără Hristos, este o lume moartă*. Apostolul Pavel, înainte de a-L întâlni pe Domnul Isus Hristos, își trăia viața într-o astfel de lume.

Porunca „nu fi prea neprihănit”, din versetul 16, face trimitere la „*lumea fără...*”, o lume „fără păcat”, din punct de vedere al normei, dar nemântuită; *aceasta e lumea fără Hristos!* În această poruncă, „este

condamnat legalismul, încrederea în formele și manifestările exterioare. Adevărata religie înseamnă o relație personală cu sfântul Dumnezeu (Lev. 19,2; Efes. 3,14) și cu Mântuitorul Isus Hristos (Efes. 3,17-19)¹ (SDA Bible Commentary, vol. 3, pag. 1089). Din această relație rezultă cu necesitate neprihănirea sau sfințenia *curată*. „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt” (1 Petru 1,16). De ce curată? Pentru că este a Lui.

Este foarte important să se înțeleagă că *prea neprihănit* nu face trimitere la această lume a Domnului Hristos. Interdicția nu îi vizează pe cei care au neprihănirea Sa, ca nu cumva să o aibă prea mult. Nu! Nu i s-a dat nimănui un grafic al înălțimii maxime în neprihănire și Biblia nu consimțea nicăieri vreă scară a neprihănitului, pe care dacă urci prea sus greșești.

O realitate îngrijorătoare este că „*lumea fără...*”, din vremea lui Solomon și a apostolului Pavel, a reapărut în lumea modernă în două mari curente care au compromis creștinismul; este vorba de *umanism* și de *creștinismul liberal*. Nu ne propunem să dezbaterem în detalii aceste curente, dar vom face câteva precizări necesare studiului nostru.

Umanismul propune o lume ideală, fără greșală și fără Dumnezeu. El este o „doctrină morală care recunoaște în om valoarea supremă [...] apără ideea de progres al civilizației către o formă ideală de umanitate [...] Termenul de 'umanism' se aplică, istoricește, 'Religiei umanității' pe care Auguste Comte a vrut să o substituie celei a lui Dumnezeu”². Umanismul este deci gândirea care încearcă să cultive și să-i atribuie omului valori care din punct de vedere biblic, nu îi aparțin acestuia. Mai mult, vrea să păstreze aceste valori, excluzându-L pe Dumnezeu. Aceasta nu este altceva decât o nuanță a „*lumii fără...*”.

Din creștinismul liberal, așa menționa doar segmentul *harului ieftin*, cea mai mare distorsionare a învățăturii biblice despre Dumnezeu. În acest curent, Dumnezeu este prezentat ca fiind atât de bun, *încât nu mai poate pedepsi pe nimeni* și în iubirea Lui îi va mântui

pe toți, indiferent de acțiunile lor. Ellen White se opune categoric unei asemenea gândiri. „Iubirea lui Dumnezeu”, spune ea, „este descrisă în zilele noastre de o asemenea manieră, încât nu l-ar îngădui lui Dumnezeu să-l pedepsească pe păcătos. Oamenii judecă după standardul lor scăzut cu privire la drept și dreptate. [...] Ei îl măsoară pe Dumnezeu cu măsura lor. Ei se gândesc ce ar face ei în anumite împrejurări și hotărăsc că Dumnezeu va face tot așa, cum își închipuie că ar face ei...” (Evenimentele ultimelor zile, Proteios, Reghin, 1996, pag. 206-207). Când *harul ieftin* și *sentimentul uman* sunt luate ca măsură a dreptății divine, în locul legii lui Dumnezeu, întâlnim cea mai mascată formă a propovăduirii unei „*lumi fără...*” Aceasta se întâmplă deoarece este propovăduită o lege care nu pedepsește, iar gândurile oamenilor nesfințiți despre Dumnezeu sunt cotate ca fiind gândurile lui Dumnezeu. Dar „legea care nu pedepsește nu are nici o putere” (Ibid.).

Afirmația lui Solomon cu privire la oamenii neprihăniți care mor în neprihănirea lor îi vizează pe cei care fac un scop din anumite norme - fie ele chiar divine - urmărind o ținută umană înaltă, chiar ideală, dar fără Isus Hristos. De aceea este foarte important să înțelegem că oamenii care încearcă să construiască o lume *fără prihană* idolatrizând omul și făcându-l sursa tuturor posibilităților de mai bine sunt tot atât de departe de Dumnezeu ca și cei care caută sursa unei lumi fără păcat într-un *Dumnezeu cioplit* după gusturile lor și într-o neprihănire a lor. Porunca *nu fi prea neprihănit!* este o interdicție pentru oamenii care vor să fie *fără...*

„**Lumea cu...**”

„Dar nu fi nici peste măsură de rău...” Pentru a avea, despre acest text, o imagine cu o marjă de eroare cât mai mică, trebuie să ne întoarcem din nou la mesajul de forță din care se naște această poruncă: „Și este câte un nelegiuit, care o duce mult în răutatea lui”.

În mentalitatea populară sau chiar în cea academică, conceptul de Dumnezeu a fost totdeauna greu de admis, dat fiind faptul că binele a fost deseori biruit de rău. Accidentele dramatice, moartea prematură, terorismul, calamitățile naturale etc. au fost folosite pentru a încuraja mentalitățile care exclud existența lui Dumnezeu sau implicarea Lui în universul pe care îl percepem. Această realitate a vieții ne-ar putea determina să credem că a fi „peste măsură de rău” (vers. 17) este greșit, dar că a trăi în *răul comun* sau în *răul acceptat* de societate este permis sau chiar recomandat.

O asemenea concluzie nu numai că este străină de ceea ce ne descoperă Sfintele Scripturi, dar, dacă societatea umană ar avea la bază o asemenea ideologie, ea s-ar autodistrage. Omul nu are în sine un etalon, de la care făcând rabat să spună că e prea rău. (De la „nevinovatul” tutun până la prostituția infantilă sau de la „nevinovatul” pahar de vin până la cele mai cumplite crime, nimic nu este considerat a fi prea rău.) Iată de ce, *peste măsură de rău* comunică altceva decât ceea ce am putea fi determinați să credem.

Trebuie să menționăm că omul nu are sfințenie în sine și nici nu există vreun loc de unde aceasta să poată fi luată. Un autor creștin din țara noastră spune astfel: „După cum arată Sfânta Scriptură, sfințenia este ceva care-I aparține în exclusivitate lui Dumnezeu, ceva care face parte din Însăși Ființa Sa supranaturală [...] Prin alegere, dar mai ales prin consacrare, și omul se poate împărtăși de sfințenie...”³ Sfințenia este ca și căldura de lângă sobă, pe care o ai doar atunci când stai lângă ea. Deci viața în Dumnezeu este ca o ivire lentă a razelor de soare, în prezența cărora tot întunericul se retrage până la dispariție. Dumnezeu *nu le recomandă* celor care Îi slujesc să ducă o viață de *răutate tolerată*, pentru că omul, deși diferit de Dumnezeu, „deține sfințenia doar ca posibilitate, altfel spus ca pe un bun câștigat care poate fi păstrat de el numai atâta

vreme cât rămâne în prezența sfințeniei divine și împlinește poruncile lui Dumnezeu înscrise în lege⁴. Odihnirea ființei noastre în prezența sfințeniei

divine presupune retragerea până la dispariție a răului din viața noastră. Iată de ce nelegiu- itul care o duce mult în răutatea lui trebuie identifi- cat cu alți oameni, nu cu aceia care sunt copiii lui Dumnezeu.

Există mulți credincioși care preferă „lumea cu...”, adică lumea cu Dum-

nezeu dar și cu un rău care, cel puțin la prima vedere, este inofen- siv. Ei își însușesc păcate con- venționale, pentru care aduc ca scuză trecerea anilor sau perin- darea atâtor civilizații și culturi.

Aparent, lucrurile se complică și mai mult, când observăm că, din punct de vedere omenesc, acest mod de viață (și cu Dumnezeu, și cu puțin păcat) este cel mai prosper și cel mai „binecuvântat”. Porunca din versetul 17 interzice alegerea unui astfel de mod de viață. Ea nu comunică un grafic al răutății, cu un nivel minim până la care omul este în siguranță, dar pe care dacă îl depășește este pierdut, ci interzice alegerea unei astfel de lumi. Domnul Hristos afirmă categoric: „Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni” (Mat. 6,24). Deci, a fi **peste măsură de rău** înseamnă a alege o lume în care să existe o conciliere, de altfel imposibilă, între Dumnezeu și păcat!

Referitor la acest text, comen- tariul biblic spune: „Nu da la o parte orice reținere; în cele din urmă, vei ajunge în situația în care Duhul Sfânt nu mai poate produce în tine o pocăință sinceră” (SDA Bible Commentary, vol. 3, pag. 1089). Care este situația în care Duhul Sfânt nu mai poate produce în cineva o pocăință sinceră? Această situație este atunci când un om calculează câte sau ce

păcate poate să înfăptuiască fără să cadă din harul lui Dumnezeu.

Când își însușește o astfel de credință, alegând în mod deliberat

trăirea într-un păcat pe care îl consideră a fi ac- ceptabil, atunci omul este **peste măsură de rău** și Duhul lui Dum- nezeu îl părăsește. „Ferește-te să-L ignori sau să-L nesocotești pe Dumnezeu.”

(Ibid.) Lumea în care Dumnezeu ar fi prieten cu un anume grad de păcat nu există.

În concluzie,

citind cele două porunci din Eclesi- astul 7,16.17, nu găsim în ele o apreciere pozitivă din partea lui Dumnezeu față de o viață spiritu- ală fără prea mult bine și fără prea mult rău. **Nu!** Textul ne vorbește despre două lumi care duc în mod sigur la moarte: lumea celor „neprihăniți”, dar fără Hristos, „lumea fără...”, și lumea celor care cred că se poate trăi și cu Dumnezeu, și cu un anume grad de păcat, tolerat sau chiar recoman- dat, adică „lumea cu...”. Impera- tivele **Nu fi prea neprihănit** și **Dar nu fi nici peste măsură de rău** ne somează fără echivoc să revenim urgent la lumea lui Dumnezeu. Această lume nu este produsă **nici de prea mult bine, nici de prea mult rău**. Lumea lui Dumnezeu este altceva, altundeva și altcumva.

Note

1. J. Sidlow Baxter, Explore the Book, Zondervan, pag. 143. Termenul ebraic mai degrabă transmite ideea de „stăpân peste o adunare” sau „învățător”.

2. Didier Julia, Dicționar de filosofie, Ed. Univers enciclopedic, Bu- curești, 1996, pag. 351

3. Petre Semen, Învățătura despre sfânt și sfințenie în cărțile Vechiului Tes- tament, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bu- covinei, Iași, 1993, pag. 43

4. Ibid.

Iacob Coman este misionar în Conferința Transilvania de sud.

Misiunea ca vindecare /

(continuare din pag. 9)

cu ceilalți oameni, o altă parte se su- prapune cu relația omului cu mediul, iar o ultimă parte se suprapune cu ambele. Aceste trei mari relații sunt interdependente, în relație unele cu altele și suprapuse. Modul în care ne raportăm la Dumnezeu afec- tează și va afecta modul în care ne raportăm la semenii noștri, la mediul înconjurător și viceversa.

Dacă noi, creștinii, vrem să slu- jim acestei lumi, și dacă vrem ca lumea să înțeleagă puterea mesaju- lui pe care îl oferim, trebuie să înțelegem misiunea pe baza acestui concept de vindecare totală. Am fost chemați de Dumnezeu să aducem vindecare în toate cele trei domenii, dar s-ar putea să avem un dar deosebit pentru unul dintre ele. Probabil putem vindeca persoanele din punct de vedere emoțional sau în relațiile lor cu alți oameni, dar aceasta nu reprezintă întregul fără vindecarea relației lor cu Dum- nezeu și cu natura.

Misiunea creștină este astfel o misiune a vindecării care aduce cu sine relații bune, depline, sănătoase, tuturor oamenilor, în cele trei domenii majore ale vieții: cu Dum- nezeu, cu semenii și cu natura. Dacă nu le tratăm pe toate, vinde- carea nu este completă. Dar, dacă abordăm doar un aspect, începem să vedem și întregul, deoarece creștinul le consideră pe toate trei ca fiind la fel de importante.

Creștinii sunt cei care au desco- perit puterea vindecătoare a lui Isus Hristos în toate aspectele vieții lor și care au misiunea de a duce această vindecare lumii, devenind instru- mente ale vindecării în cele trei relații care alcătuiesc viața umană.

Dumnezeu ne-a chemat să fim vindecători în curs de vindecare. Propriile noastre relații s-ar putea să nu fie perfecte. Dar, cu cât lucrăm mai mult pentru vinde- carea altora, cu atât mai mult sun- tem și noi vindecați. Nu avem de ce să ne rușinăm sau de ce să ne fie frică. În mod deschis, clar și cu dragoste, să împărtășim această vindecare unei lumi care are atâta nevoie de ea.

Voi lăsa viața mea în mâna Lui

Alegerea de a-L urma pe Domnul Isus devenind adventist de ziua a șaptea le aduce bucurie, pace, echilibru sufletesc celor care își predau viața în mâna Lui. Pe lângă aceasta, ea creează însă, uneori, schimbări traumatizante în circumstanțele exterioare. Harul lui Dumnezeu poate aduce întotdeauna vindecare și refacere, atingând salvator și viața celor apropiați nouă. O astfel de experiență a avut și Cristian, un tânăr boțezat într-o comunitate din București. Următoarea mărturisire îi aparține.

Aveam nouă ani când a murit bunica - cel mai bun om pe care îl cunoscusem. Peste timp, am căutat o biserică adventistă. Bunica fusese membră. Nu știam de principii, de doctrină. Știam doar că acolo trebuie să fie oameni buni. Abia intrasem la liceu, când părinții mei au văzut că nu mai mănânc mâncarea lor. Știau ce înseamnă acest lucru, dar ei nu acceptau biserica. Eram singurul lor copil și tot ce aveau să urmeze avea să fie făcut din dragoste.

Au început săptămâni triste. Biblia mi-a fost luată. Sâmbăta eram arestat la domiciliu. Vorbe în bătaie de joc. Îmi amintesc de nopțile în care citeam Scriptura cu lanterna pe sub o pătură, pentru a nu se vedea lumină în cameră. După un timp, n-am mai avut nici această posibilitate. Cu groază mă gândeam la ora mesei, când certurile începeau iarăși. Odată, după o asemenea ceartă, mama a leșinat. Nu voi uita privirea tatălui meu. N-a zis nimic, doar s-a uitat în ochii mei. I-am citit gândul. Nu am cuvinte să spun cât doresc liniște, cât doresc să le spun și să le arăt cât de mult îi iubesc! Nu aveam însă posibilitate.

Veneam cât mai târziu de la școală și mă culcam cât mai devreme, pentru a evita confruntarea. Dar așa nu se mai putea. Într-o zi, tatăl meu m-a implorat să fiu ce am fost. El nu plânge niciodată. N-a plâns nici când a murit bunica. Acum, plângea. Din respect, n-am putut să-l privesc. Am plecat. Și-a șters lacrimile și a spus: *Brate, de acum, vei plânge tu. Și așa fi plâns, dacă Cineva nu mi-ar fi șters lacrimile.*

Dacă nu mănânci cu mine la masă, nu mai mănânci! mi-a spus tata. Bani de buzunar nu aveam. Îmi rămăseseră doar semințele unor cotoare de mere pe care le păstrasem. Târziu, mama veni cu o farfurie de mâncare. Dar la ce își folosește, când îți este adusă cu priviri încruntate și ți se spune că nu o meriți? Stresul zilnic, lipsa prietenilor (pe cei vechi îi abandonasem, cu alții nu mă puteam întâlni), m-au măcinat săptămâni, luni, ani în șir.

Atunci mi-a venit în minte un verset din Biblie, în care Dumnezeu făgăduiește: „Domnul te va face să fii cap, nu coadă” (Deut. 28,13). Fără prieteni, cu note la școală din ce în ce mai slabe, fără părinți, fără siguranța zilei de mâine... și El îmi spunea că voi fi cap? Dar încrederea în Cu-

vântul Său era singura speranță. Acest Cuvânt spunea că cel care va părăsi totul va primi însutit (Mat. 19,29). Eu nu aveam nevoie decât de un loc în care să pot trăi frumos. Între timp, tata s-a îmbolnăvit și a mers la spital. Acest lucru era, după cum spunea mama, tot din vina mea. Așa că m-a pus să aleg: rămân la ea, acasă, sau plec și voi fi desfiat. Nu puteam face altfel. Am ales să plec. Mi se deschidea un viitor pe străzi, uitat chiar și de rudele mele adventiste. De fapt, acesta este cel mai greu lucru, că ceasul încercării trebuie să-l treci singur.

Te-a mințit, îmi spunea tatăl muncinui. Vei fi cap? Uita-te cine ești. Mi-am pus câteva haine în geantă, am salutat, am deschis ușa și, când să ies, am auzit suspinul mamei. Leșinase iar. Acea persoană fără putere, orbită de dușmanul adevărului, mi-a răscolit durerea. Am întrebat cu glas tare: *De ce?* Mi-am aplecat capul în mâinile ei, i-am spus cât de mult o iubesc și cât de mult aș vrea ca să fim împreună. Nu știam dacă mă aude, dar am văzut cum din ochii ei închiși au început să curgă lacrimi. Am rămas acasă... Tata s-a întors de la spital, dar eu aveam apendicită și m-am internat.

Acolo a pus stăpânire pe mine gândul de a deveni medic, ca să lucrez în felul acesta pentru Dumnezeu. Ai mei m-au vizitat cu mâncare gătită frumos. Știam că mă iubesc. Eram la un liceu economic, ce șanse aveam pentru medicină? Când nici eu nu-mi dădeam vreo șansă, au fost totuși două persoane care au avut încredere în mine: mama și tata. Rămâne un mister pentru mine cum de au investit mai mult de un salariu pe lună, timp de doi ani, ca să am cei mai buni profesori.

Astăzi, sunt student la medicină. Nu am o sută de case, dar părinții mei au pentru mine o valoare însutită. De aceea, vă rog, dacă Dumnezeu vă făgăduiește, credeți-L! N-aș fi crezut niciodată că mama va accepta să intre în planul cerului, dar ea a intrat deja. Dacă nu le-am spus niciodată părinților mei, le spun acum: *Vă iubesc!*... Dar ei o știu deja!

Ce va fi de acum înainte? Îmi voi dedica viața științei sau omului? Voi fi medic în București, într-un colț de munte sau între păgâni, în țările subdezvoltate? Nu. Voi lăsa viața mea în mâna Lui. Important este rodul. Căci, dacă rod nu va fi, pentru ce am mai fost șlefuit?

În ce fel ne schimbă viața faptul că suntem adventiști? Se pot da multe răspunsuri. Identitatea noastră ca adventiști nu ne separă în mod miraculos de neplăcerile care fac parte din lumea în care trăim. Dar, într-o zi, ele nu vor mai fi. Necazurile nu sunt veșnice, sunt trecătoare. Dumnezeu însă este veșnic. Și harul lui Dumnezeu este veșnic. „Noi muncim, în adevăr, și ne luptăm, pentru că ne-am pus nădejdea în Dumnezeu cel viu, care este Mântuitorul tuturor oamenilor, și mai ales al celor credincioși” (1 Tim. 4,10).

BUN VENIT ÎN FAMILIE

Noi credem că binefacătorul Creator, după cele șase zile ale creației, S-a odihnit în cea de a șaptea zi și a instituit Sabatul pentru toți oamenii, ca un monument al creației. Porunca a patra a Legii de neschimbat a lui Dumnezeu cere serbarea Sabatului zilei a șaptea ca zi de odihnă, de închinare și de slujire, în armonie cu învățătura și practica lui Isus, Domnul Sabatului. Sabatul este o zi de plăcută comuniune cu Dumnezeu și între credincioși. El este un simbol al răscumpărării în Domnul Hristos, un semn al sfințirii noastre, o dovadă a loialității și o pregustare a viitorului nostru veșnic în Împărăția lui Dumnezeu. Sabatul este semnul perpetuu al lui Dumnezeu, al legământului veșnic dintre El și poporul Său. Serbarea plină de bucurie a acestui timp sfânt, de seara și până seara, de la apus de soare până la apus de soare, este o celebrare a actelor creatoare și răscumpărătoare ale lui Dumnezeu. (Gen. 2,1-3; Exod 20,8-11; Luca 4,16; Is. 56,5,6; 58,13,14; Mat. 12,1-12; Ex. 31,13-17; Ezech. 20,12,20; Deut. 5,12-15; Evr. 4,1-11; Lev. 23,32; Marcu 1,32.)

Puncte fundamentale, 19

Sabatul și eliberarea

Ideea de Sabat este chiar de la început o declarație despre scopul lui Dumnezeu pentru omenire. Ea este indisolubil legată de eliberare și de libertate. Cain Hope Felder, profesor de religie la Universitatea Howard, face această observație pătrunzătoare: „Ziua a șaptea marchează un timp al încheierii activității și al odihnei Sabatului. Într-un sens, se pot găsi aici toate elementele care compun *shalom* [pacea] lui Dumnezeu: se confirmă că tot ce a fost creat este bun; cerurile și pământul sunt terminate; părinții familiei omenești sunt liberi să-și dezvolte potențialul fără restricții prestabilite. Dumnezeu este mulțumit de ceea ce a creat, iar odihna divină este foarte potrivită” (Cain Hope Felder, *Troubling Biblical Waters*, pag. 168).

Prima mare mișcare de eliberare

Când israeliții erau în robie, supraveghetorii egipteni i-au adus practic în imposibilitatea de a respecta odihna Sabatului (vezi Exod. 5,17-19). Faraon refuza să le acorde privilegiul închinării, ba chiar le-a înăsprit munca. Exista primejdia ca ei să-și piardă identitatea, relația de legământ cu Dumnezeu. Atunci, Moise i-a transmis lui Faraon acest mesaj: „Domnul, Dumnezeul evreilor, m-a trimis la tine să-ți spun: 'Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească'” (Exod. 7,16). Acesta era un apel ca Faraon să-i permită poporului să serbeze odihna Sabatului. Evident, regele a înțeles mesajul. „Iată că poporul acesta s-a înmulțit acum în țară”, le spusese Faraon, mai înainte, lui Moise și lui Aaron. „și voi mai voii să-l faceți să-și înceteze lucrările?” (Exod. 5,5)

Pare deci clar faptul că Sabatul constituia însăși esența primei mari mișcări de eliberare. După ce Exodul devenise un fapt împlinit, Iahve Și-a statornicit Sabatul în poporul Său, ca pe un semn al eliberării lor (vezi Deut. 5,15). Acesta nu trebuia să fie doar un aranjament temporar. Odihna Sabatului și serbarea Sabatului au ceva de-a face cu demnitatea și libertatea omului. Iahve nu a intenționat niciodată ca un om să-l tiranizeze pe altul sau ca un popor să-l subjuge pe altul. Sabatul reamintește atât stăpânului, cât și servului, că Dumnezeul Creator este cel mai înalt domn, care „a făcut ca toți oamenii, ieșiți dintr-unul singur, să locuiască pe toată fața pământului” (Fapte 17,26).

Monument al relației

Noi, deci, suntem administratori, nu stăpâni. Ființa creată trebuie să fie atentă să nu uzurpe prerogativele - drepturile - Creatorului. Sabatul este un semn pentru totdeauna și un monument permanent al relației care există între oameni și Dumnezeu lor și între oameni și semenii lor - frații și surorile lor. Se cuvine să repetăm acest gând. În experiența Exodului, Dumnezeu face o declarație elocventă, pentru totdeauna, despre voința Sa cu privire la toți oamenii. El a avut grijă ca acest lucru să fie consemnat, pentru ca să învățăm și să înțelegem. El doarește ca raportul acesta să le fie accesibil copiilor Săi de pe pământ, așa încât ei să aibă speranță. „Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru, care v-am scos din țara Egiptului, care v-am scos din robie; Eu am rupt legăturile jugului vostru și v-am făcut să mergeți cu capul ridicat” (Lev. 26,13). Aceasta este o veste bună și emoționantă, mai ales pentru cei asupriți și exploatați. Sabatul le dă identitate, valoare personală, scop. Serbând ziua de Sabat, ei se unesc cu Dumnezeul eliberator într-un legământ special. Iar El îi recunoaște ca pe fii și fiice.

„Așa vorbește Domnul: 'Păziți ce este drept și faceți ce este bine; căci mântuirea Mea este aproape să vină, și neprihănirea Mea este aproape să se arate. Ferice de omul care face lucrul acesta și de fiul omului care rămâne statornic în el, păzind Sabatul, ca să nu-l păngărească, și stăpânindu-și mâna ca să nu facă nici un rău! Străinul care se alipește de Domnul să nu zică: Domnul mă va despărți de poporul Său! Și famenul să nu zică: Iată, eu sunt un copac uscat!' Căci așa vorbește Domnul: 'Famenilor, care vor păzi Sabatele Mele, care vor alege ce-Mi este plăcut și vor stăru în legământul Meu, le voi da în Casa Mea și înăuntrul zidurilor Mele un loc și un nume mai bune decât fii și fiice; le voi da un nume veșnic, care nu se va stinge. Și pe străinii care se vor lipi de Domnul ca să-I slujească și să iubească Numele Domnului, pentru ca să fie slujitorii Lui, și pe toți cei ce vor păzi Sabatul, ca să nu-l păngărească, și vor stăru în legământul Meu, îi voi aduce la muntele Meu cel sfânt și-i voi umple de bucurie în Casa Mea de rugăciune'” (Is. 56,1-7).

Proclamație pentru toți oamenii

Aceasta este proclamația lui Dumnezeu pentru toți oamenii care nu fac parte din Israel după trup. Iahve poruncește să se facă ce este drept și bine,

Dacă avem Sabatul, nimeni nu ne poate îngrădi libertatea

mai ales în timpul în care judecățile Sale sunt aproape. Semnul Său de eliberare nu se limitează la un timp anume din istoria pământului sau la vreun popor. Se cuprind timpul Vechiului Testament, timpul Noului Testament, străinii, eunucii (oamenii fără putere - din punct de vedere politic și economic). Nici o persoană de pe planeta Pământ nu trebuie exclusă de la binecuvântările și de la relația de legământ. Toți pot să facă parte din istoria și din moștenirea lui Israel. „Dacă sunteți ai lui Hristos, sunteți 'sămânța' lui Avraam, moștenitori prin făgăduință” (Gal. 3,29). Tot ce a spus Dumnezeu despre poporul Său Israel și despre prima mare mișcare de eliberare - Exodul - se aplică acelor care aderă la Sabat ca să-l păzească.

Ceea ce discutăm este important și se aplică la întreaga familie omenească, dar mai ales la cei proscriși - cei săraci, cei fără putere. Iahve, Dumnezeu, îi invită la masa Lui și făgăduiește că îi va strânge din toate părțile pământului. (Vezi Is. 56,8.) Domnul Isus a venit predicând această solie radicală: „Duhul Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M-a uns să aduc vești bune celor nenorociți: El M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia și prinșilor de război izbăvirea; să vestesc un an de îndurare al Domnului și o zi de răzbumare a Dumnezeului nostru; să mângâi pe toți cei întristați” (Is. 61,1,2). Domnul Isus le promite popoarelor libertate - libertate totală. Solia Sa este atât radicală, cât și revoluționară. Ea face din Sabat semnul eliberării și al independenței.

Semnul eliberării

Acum câțiva ani, un grup de conducători religioși, de culoare, din Atlanta, Georgia, și-au exprimat îngrijorarea cu privire la condițiile din biserica negrilor din America. Ei au vorbit în mod curajos despre „sărăcia sufletului și a spiritului”. „Nu credem”, au spus ei, „că serviciile mai bune și casele mai mari, televizoarele color și cele mai noi modele de mașini dovedesc faptul că oamenii au ajuns să trăiască viața deplină despre care vorbea Domnul Isus. Viața deplină nu poate fi trăită de oameni care sunt robi ai idolatriei unei civilizații materialiste și bolnave de păcat” (*Christian Spirituality*, vol. 3, pag. 401). Acești conducători religioși s-au referit la robia față de materialism și au respins ideea că satisfacția fizică este scopul vieții. Marele amăgitor este foarte harnic, aprinzând pasiunea oamenilor printr-o metodă sau alta. El înrobește omenirea prin dependența de substanțe chimice, prin egoism extrem, prin lipsă de sensibilitate față de starea celor săraci, vrăjind, fermecând și conducând pe locuitorii pământului acolo unde nu se mai pot întoarce. „Lumea întreagă parcă mășăluiește spre moarte” (Ellen White, *Evangelism*, pag. 26).

Nu putem sublinia prea mult importanța Sabatului, semnul lui Dumnezeu, al independenței și libertății. Dumnezeu puternic care i-a eliberat pe israeliți ne vorbește azi tuturor celor care ne luptăm împotriva forțelor enorme ale răului și a oprimirii sufletului. „Și i-am scos astfel din țara Egiptului și i-am dus în pustie. Le-am dat legile Mele și le-am făcut cunoscut poruncile Mele, pe care trebuie să le împlinescă omul, ca să trăiască prin ele. Le-am dat și Sabatele Mele, să fie ca un semn între Mine și ei, pentru ca să știe că Eu sunt Domnul, care-i sfințesc. . . Sfințiți Sabatele Mele, căci ele sunt un semn între Mine și voi, ca să știți că Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru!” (Ezech. 20,10-20) Numai Dumnezeu poate spulbera vraja robiei și asupririi. Doar adevărul care vine prin Domnul Isus - realitatea supremă - ne poate elibera. „Veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face liberi” (Ioan 8,32).

A sosit timpul ca toți oamenii să facă din semnul lui Dumnezeu, al eliberării, steagul lor (vezi Is. 11,10-12). Dumnezeu este în favoarea celor săraci, dar îi invită și pe cei bogați la masa Lui. Cea mai radicală idee este exprimată în strigătul de biruință al lui Ioan: „Împărăția lumii a trecut în mâinile Domnului nostru și ale Hristosului Său. Și El va împărți în vecii vecilor” (Apoc. 11,15). În împărăția aceea nu va exista nici o asuprire. Leul și mielul se vor culca împreună. Copiii se vor juca în siguranță și fără teamă de rău. Se va pune capăt lucrării celui care nimiceste, iar pământul însuși, mult timp devastat de păcat, se va bucura de odihna Sabatului. Atunci se va împlini permanent, în toată veșnicia, făgăduința făcută oamenilor care s-au prins de Dumnezeu și de legământul Său: „În fiecare lună nouă și în fiecare Sabat, va veni orice făptură să se închine înaintea Mea”, - zice Domnul” (Is. 66,23).

Alegeți răspunsurile corecte:

1. Sabatul zilei a șaptea, din Vechiul Testament:

a. a fost doar un fenomen cultural temporar, ales de Moise pentru a-i da identitate națională poporului Israel.

b. a fost făcut cunoscut prima dată la Sinai și deci le-a fost dat numai evreilor.

c. a fost pus deoparte de Creator spre folosul oamenilor și le-a fost dat pentru prima dată lui Adam și Evei în grădina Eden, fiind apoi serbat continuu de oamenii lui Dumnezeu, de la Adam la Avraam, de la Avraam la Moise și de la Moise la Domnul Hristos.

2. Despre importanța Sabatului se poate afirma că:

a. Sabatul este darul lui Dumnezeu pentru noi, oamenii, amintindu-ne că viața noastră pe pământ depinde întru totul de Creator.

b. respectarea Sabatului este mai importantă pentru creștini decât a face dreptate și a manifesta milă.

c. Sabatul nu este doar un monument al creației din Genesa, ci și un simbol al libertății și răscumpărării în Domnul Isus, un semn al loialității pentru toți cei care pretind că sunt poporul lui Dumnezeu și urmașii ai Domnului Hristos.

3. Este adevărat că Domnul Isus:

a. a onorat Sabatul, în primul rând, nu pentru că El era evreu, ci pentru că Sabatul făcea parte din învățăturile pe care El le dăduse lui Adam și lui Moise.

b. dorea ca urmașii Săi să serbeze în continuare Sabatul, potrivit învățăturilor pe care le-a dat cu privire la asediul Ierusalimului, serbarea Sabatului a persistat până astăzi în unele părți ale bisericii creștine.

c. a schimbat ziua de închinare, din sâmbătă, ziua a șaptea a săptămânii, în duminică, prima zi a săptămânii, în amintirea învierii Sale.

4. În armonie cu porunca despre Sabat (vezi Exod. 20,8-11):

a. este păcat a face orice fel de mișcare sau de activitate fizică, în Sabat.

b. munca pentru câștig material trebuie îndeplinită temeinic în cele șase zile lucrătoare ale săptămânii, dar nu în Sabatul zilei a șaptea.

c. este îngăduit a face bine în Sabat, asemenea Domnului Isus.

Răspunsuri corecte: 1. c; 2. a; c; 3. a, b; 4. b, c

Fericiți, sfinți și sănătoși

Necrolog: Jessie Alvir, de 10 luni, este al doilea copil pe care fratele și sora Ross l-au pierdut într-o săptămână, din cauza difteriei...

Necrolog: A decedat, bolnavă de tuberculoză pulmonară, Dorcas Z., de 31 de ani. În urma ei rămân soțul și cinci copii mici, care îi deplâng pierderea...

Anunțuri despre moartea copiilor mici, a tinerilor necăsătoriți și a părinților tineri încearcă un surâs optimist, printre lacrimi, aproape în fiecare număr al revistei *Review* de la mijlocul secolului trecut. Dedicățiile făcute celor decedați și cuvintele „a adormit în Isus”, frecvența lor - după standardele moderne cu totul disproporționată față de numărul membrilor mișcării advente - ne conving repede că un lucru extrem de important era greșit. Cu siguranță, Dumnezeu ar fi preferat pentru copiii Săi încredințați în El ca ei să trăiască în Isus, nu să adoarmă.

Înțelegerea lucrării Domnului Hristos în Locul Prea Sfânt, lângă chivotul Celor Zece Porunci, pentru a șterge păcatele, i-a convins repede pe pionierii adventiști de dorința Sa ca urmașii Lui să fie sfinți și că prin harul Său pot coopera cu El în procesul sfințirii, ascultând de legile Sale morale. Dar au trecut mai mulți ani până când au înțeles că întregul cer era pregătit să-i ajute să fie și sănătoși, prin ascultarea de legile fizice.

S-a spus că, dintre pionieri, doar Joseph Bates a fost sănătos mai tot timpul vieții. El știa de ce era sănătos. Nu consuma ceai sau cafea, mânca alimente vegetariene simple și își folosea o mare parte din timp în aer liber, călătorind ca să-i convertească pe cei păcătoși și să-i întărească pe cei credincioși.

Dar, dacă au văzut cum stau lucrurile cu ei, de ce n-au făcut nimic? Răspunsul este că nu știau unde greșese. Chiar doctorii din timpul acela nu cunoșteau cauzele bolilor. Teoria microbiană era încă în viitor. Chirurgia era în fașă, iar anestezicele abia începeau să fie folosite. Razele X, antibioticele sau antihistaminicele erau necunoscute. Nu se „mergea la spital” aproape deloc, pentru că nu prea erau spitale. Chiar aspirina era necunoscută. Majoritatea oamenilor mâncau și beau ce găseau și ce le plăcea, deseori în cantități mari și foarte condimentat, la orice oră din zi sau din noapte. Nu vedeau nici o legătură între alimentația și bolile lor. Țineau ferestrele închise, de teamă să nu răcească. Trăgeau jaluzelele, ca să evite decolorarea mobilei. Rareori își făceau baie. Lucrau prea mult sau făceau prea puțină mișcare, în funcție de dispoziție sau de nevoi. Aproape nimeni nu înțelegea că felul în care se trăia era cauza morții.

Unul dintre ei a recunoscut mai târziu: „Nu știam aproape nimic altceva... decât că cele mai multe dintre (bolile) acestea erau mai presus de puterea noastră de a le stăpâni, fiind poruncite de Dumnezeu”.

Desigur, adventiștii nu au permis niciodată folosirea alcoolului, iar în anii 1850, și-au dat seama de efectele negative ale tutunului. Dar, după organizarea Conferinței Generale, sosise timpul să li se vorbească, în sfârșit, despre mâncarea cărnii de porc și despre multe alte lucruri.

Organizarea Conferinței Generale a avut loc joi, 21 mai 1863. Lumina asupra legilor sănătății a fost dată printr-o viziune, cincisprezece zile mai târziu, pe 5 iunie, în căsuța simplă a fratelui A. Hilliard, în apropiere de Otsego, Michigan, cam la 50 de kilometri de Battle Creek. Viziunea cuprindea mai multe subiecte. Relatarea scrisă de sora White, prezentând probabil și conținutul unor viziuni ulterioare, începea cu descrierea lui Adam și a Evei

în frumusețea lor din Eden. Se arăta foarte solemn că folosirea „alimentelor de origine animală” (carnea) era cauza principală a declinului omenirii. Carnea de porc era denunțată în mod deosebit, dar era condamnat orice alt fel de carne. Viziunea dezaproba folosirea băuturilor alcoolice, a condimentelor și a deserturilor bogate. Tutunul era denunțat ca fiind „unul dintre cele mai amăgitoare și mai dăunătoare otrăvuri”, iar ceaiul și cafeaua ca având efecte „similare celor ale tutunului”, dar într-o măsură mai mică. Se arăta că obiceiul de a mânca prea mult, chiar din alimentele bune, și cel de a mânca între mese sau imediat înainte de culcare sunt foarte nesănătoase, iar că munca peste măsură este extrem de dăunătoare. Iar pentru tratarea bolii, lui Ellen White i s-a spus să tragă un semnal de alarmă contra folosirii așa-ziselor medicamente - arsenic, stricnină, calomel etc.

Eliminarea acestor alimente, practici și rețete nesănătoase ar fi ajutat, desigur, pe oricine să trăiască mai bine; dar au fost date sfaturi și în sens afirmativ: beți multă apă, faceți în mod obișnuit mișcare în aer liber, lăsați lumina soarelui și aerul proaspăt să intre în cameră și îmbăiați-vă în fiecare zi. Totul era atât de practic!

Adventiștii nu pretend că tot ce i s-a prezentat sorei White în viziuni, despre trăirea sănătoasă, a fost adus la cunoștința oamenilor pentru prima dată prin aceste descoperiri! Atât în Europa, cât și în America, tratamentele cu apă, vegetarianismul, folosirea pâinii integrale și alte reforme în direcția sănătății câștigaseră adepți înainte de anul 1863. Când a început să citească mai mult despre aceste subiecte, după viziunea din 1863, Ellen White a fost impresionată de paralelele dintre ceea ce citea și ceea ce i se arătase, iar în cartea sa, *How to Live* (Cum să trăim), a publicat un număr de articole ale altor reformatori, alături de capitole scrise de ea. Evident, se aștepta ca asemănările să aibă un efect de confirmare, care să-i ajute pe oameni să primească viziunile ei.

Însă fără viziuni, modelul era neclar. Cunoștințele pe care le adunaseră adventiștii erau, în cel mai bun caz, fragmentare. Împreună cu multe idei bune, reformatorii profesioniști promovau ca fiind la fel de adevărate numeroase noțiuni despre care știința modernă a descoperit între timp că sunt complet greșite. Spre exemplu, dr. Trall, un om atât de înțelept în ce privește folosirea apei și a alimentelor sănătoase, interzicea complet sarea și zahărul, pe motivul că sarea este o „otrăvă minerală”, iar zahărul „nu este aliment”. Ellen White, pe baza descoperirilor pe care le-a primit, a evitat aceste capcane.

Cu privire la viziunile sorei White, adventiștii de ziua a șaptea susțin că ele (a) au recomandat numai alimente și procedee sănătoase, ignorând sau avertizând împotriva celor dăunătoare, și (b) au oferit un motiv religios rațional, temeinic, pentru a conduce milioane de oameni la o viață sănătoasă echilibrată, folositoare, iar printr-o sănătate mai bună, la biruințe spirituale mai mari. J. H. Waggoner, evangelist și teolog adventist de seamă, a spus încă din 1866 că „noi nu mărturisim că suntem pionieri în principiile generale ale reformei sănătății... Dar susținem că” viziunile au așezat trăirea sănătoasă „la același nivel cu marile adevăruri ale soliei Îngerului al treilea” (din Apocalipsa 14), fiind „mijlocul prin care un popor slab poate fi întărit ca să biruiască și... să fie înălțat la cer”.

În limbajul zilei, noul stil de viață era numit „reforma sănătății”. Domnul dorise să revoluționeze viața oamenilor spre mai bine, să-i ajute să fie mai sănătoși, mai sfinți și, prin urmare, mai fericiți.

Eu - îi agresez pe copii ?

Abuzul emoțional și spiritual poate lăsa cicatrice care nu se vindecă toată viața.

Cei mai mulți părinți, educatori sau conducători ai bisericii, privind la acest titlu, ar spune în grabă: „Nu, eu nu agresez copiii, sigur că nu!”

Expresiile „agresiune”, „abuz față de copii” evocă imagini ale unor copii cu fața umflată de lovituri dure. Vedem semne de arsuri, oase fracturate și vânătăi pe mâinile și picioarele micuțelor victime.

Mulți dintre noi știm foarte bine că nu ne-am făcut vinovați de o asemenea conduită.

Unii dintre noi poate chiar cunosc învățăturile serei Ellen White, care ne avertizează să nu conducem cu un toiag de fier, spunând că aceasta ar fi o „lucrare înfricoșătoare”. Cei mai mulți suntem de acord cu sora White că palmele și loviturile, violența și duritatea, bruscarea și gesturile violente nu reprezintă conduita cuvenită a unui părinte (pentru aceste idei, vezi cartea *Îndrumarea copilului*, pag. 17, 130, 153, 168-169, 190, 191, ca să citez doar câteva).

Sunt recunoscătoare pentru acei mulți părinți care se străduiesc sincer să-i crească pe copii în mustrarea și învățătura Domnului și să facă aceasta fără a recurge la agresiune fizică.

Cu toate acestea, chiar dacă nu ne dăm seama, există și alte forme de abuz. Involuntar, probabil că unii dintre noi le practicăm. Să privim la două atât de multă atenție în literatura noastră - abuzul emoțional și abuzul spiritual.

Orice dicționar bun îi dă cuvântului *abuz* un sens larg, care include și „comportament care ofensează, făcând pe cineva să se simtă prost”.

Alberta Mazat

Abuzul fizic este ceva vizibil. Însă în dicționar se face referire și la alte manifestări - cuvinte jignitoare, insultătoare sau indecente *despre* persoana implicată sau *față de* ea. Cuvintele aspre, tăioase, înjositoare constituie abuz. Folosirea repetată a acestor exprimări afectează mintea și sufletul copilului și constituie abuz emoțional și abuz spiritual.

Dumnezeu dorea ca acești copilași să fie tratați cu gingășie, așa încât emoțiile lor să nu le producă suferință.

Abuzul emoțional

Faptul că suntem făcuți după chipul lui Dumnezeu înseamnă, între altele, că avem nu numai aspecte fizice care ne definesc ca fiind persoane, ci și aspecte emoționale. Dumnezeu are emoții. Dumnezeu iubește, respectă, Se măhnește, Se bucură, Se întristează, simte milă și poate fi profund îndurerat.

Cred că, atunci când i-a încredințat lui Adam și Evei, și tuturor celorlalți părinți, pe micuții nou-născuți, Dumnezeu dorea ca acești copilași să fie tratați cu gingășie, așa încât emoțiile lor să nu le producă suferință.

Deși intenția Sa pentru copii era să fie crescuți în mustrarea și învățătura Domnului, Dumnezeu îi îndeamnă de asemenea pe părinți să fie „răbdători cu nedesăvârșirile lor”, așa cum Dumnezeu este răbdător cu ale noastre (*Ibid.*, pag. 139).

Ellen White dezvoltă sfaturile Scripturii. Ea subliniază cât de important este ca părinții să stabilească relații între ei și copii prin cuvinte iubitoare, prin fapte amabile, prin bunătate, politețe, ajutând cu blândețe și delicatețe, mulțumind, recompensând, arătând afecțiune, fiind veseli și optimiști, îndelung răbdători, iubitori și blânzi (*Ibid.*, pag. 14, 15, 155, 157-158, 161-162).

Sunt uimită - și foarte încântată - să constat că tocmai conduita despre care cercetătorii de astăzi spun că reprezintă abuz emoțional este menționată iar și iar în *Îndrumarea copilului*. Ellen White ne îndeamnă să ne ferim de următoarele manifestări: certarea, căutarea de greșeli, cuvintele aspre, tonul iritat, nerăbdarea, accesele de mânie, comenzile răstite, tratarea greșelilor neînsemnate ca și cum ar fi păcate deosebit de mari, atitudinea iritabilă, pretenții-oasă și capricioasă, bruscarea și zgâlțâirea copiilor, comportamentul dur, sever, aspru, rece, neînduplecat, respingător. Aceste atitudini, cuvinte sau fapte sunt dăunătoare pentru sănătatea emoțională a copilului (*Ibid.*, pag. 61-63, 107, 130-131, 190-191, 212-213).

Purtarea concretă împotriva căreia vorbește ea cel mai des este vorbirea certătoare, condamnatore, căutarea de greșeli, punerea de etichete înjositoare. O formă

Abuzul emoțional

Abuzul emoțional nu lasă vânătăi sau cicatrice vizibile, dar poate să producă la fel de sigur o traumă de lungă durată.

• Cerințe și însărcinări nepotrivite pentru capacitatea fizică sau emoțională a copilului, așteptări nerealiste privind realizările copilului.

• Pretenții pentru controlul precoce al alimentației, excreției, somnului etc., fără să se țină seamă de vârsta și de posibilitățile copilului.

• Așteptarea ca un copil mic, care abia începe să umble, să înțeleagă ce înseamnă comportament social matur, raționalitate, împărțirea cu alții a ceea ce are, ascultarea de părinți și spunerea adevărului, în același fel în care le-ar putea înțelege un copil de 6 sau de 8 ani.

• Admonestarea copilului pentru că plânge „fără motiv temeinic”, când copilul poate că are un motiv personal foarte important, dar pe care nu-l poate explica!

• Etichetarea copilului prin cuvinte ca „prost”, „leneș”, „incorijibil”, „înrațit” la care adăugăm uneori: „Nu se va alege niciodată nimic de tine!”

• Blamarea copiilor pentru durerea de cap, nervozitatea sau descurajarea părinților și transferea asupra lor a răspunderii pentru mânia părinților.

• Inconsecvență, atunci când, uneori, tolerăm un anumit fel de purtare, iar alteori, certăm și pedepsim copilul pentru același comportament.

• Amenințarea copilului că va fi lăsat singur într-un loc izolat sau că va fi abandonat fiindcă este rău.

• Înjosirea, ironizarea sau umilirea copilului - singur sau de față cu alții.

• Retragerea și/sau reținerea afecțiunii, mai ales când copilul își întinde brațele pentru a o cere urgent.

• Cultivarea impresiei că, orice ar face copilul, niciodată nu este destul de bine.

• Expresii ale feței care arată dispreț, repulsie sau neîncredere față de ceea ce spune copilul.

• Interdicția față de copil ca să-și exprime sau să vorbească despre sentimente negative, cum ar fi mânia, nemulțumirea sau antipatia.

• Exprimarea insuficienței a aprobării, acceptării sau aprecierii față de copil.

mai temperată de certare este vorbirea cicălitoare sau faptul de a-i reaminti la nesfârșit unui copil comportamentul pe care părintele îl consideră nedorit, și aceasta pe un ton nerăbdător și iritat.

În loc de certare, Ellen White îi sfătuiește pe părinți să-i învețe pe copii dându-le îndrumări înțelepte și căutând să-i atragă cu „funii de dragoste” (*Ibid.*, pag. 56). Ea consideră că certarea sau exprimarea continuă a nemulțumirii parali-

zează influența spre bine a părintelui (*Ibid.*, pag. 347). Reproșul continuu, critica nesfârșită și cuvintele umilitoare pot să transforme încrederea copilului în teamă și să-l facă să adopte o atitudine înșelătoare (*Ibid.*, pag. 159, 160). Opinia soriei White este că niciodată cearta nu ajută (*Ibid.*, pag. 14, 48, 185, 186), din contră, îi face pe copii „încăpățânați și închiși” (*Ibid.*, pag. 188). Nu cumva la aceasta se referă apostolul Pavel

când îi îndeamnă pe tați (și sunt sigură că dorea să le includă la fel de mult și pe mame) ca să nu-i provoace la mânie sau să-i exaspereze pe copiii lor - acesta fiind de obicei rezultatul final al vorbirii certătoare? (vezi Efes. 6,4)

Dar, veți întreba, care părinte nu s-a făcut vinovat uneori de aceste defecte în creșterea copiilor? Înseamnă aceasta că am comis abuzuri? Poate că da, în acele ocazii.

Cei mai mulți ne dăm seama că atunci când suntem goliți emoțional, când suntem „terminați” de oboseală și de crize familiale, dezamăgirea și mânia ne copleșesc. Riscul de abuz este atunci foarte mare. Când aceste situații se repetă în mod obișnuit, ele constituie abuz.

Mulți părinți regretă aceste izbucniri. Ei nu-și scuză purtarea dând vina pe copil sau pe împrejurări. Ei își asumă răspunderea și le cer iertare copiilor. Acești părinți caută să-și schimbe purtarea și fac progrese discutând împreună, ei și copiii, pentru a clarifica lucrurile, în loc să recurgă la manifestări dăunătoare, fizic sau emoțional.

Un pas hotărât spre schimbare este acela ca părinții să revizuiască atent relația dintre ei și copii, în fiecare zi. Este nevoie să fim conștienți

Să comunicăm asemenea Domnului Hristos

Următoarele afirmații ale soriei Ellen White, din cartea *Hristos, Lumina lumii*, ne ajută să înțelegem cum Se purta Domnul Hristos.

♥ „Orice privire a ochilor, orice trăsătură a feței, avea pecetea umilinței și expresia unei iubiri de nedescris.” (ed. 1997, pag. 103)

♥ „Frumusețea înfățișării Lui, farmecul caracterului Său și, mai presus de toate, iubirea exprimată în privire și în tonul vorbirii Lui atrăgeau...” (pag. 199)

♥ „Spiritul acela plăcut și plin de iubire... strălucea din orice privire și din orice cuvânt” (*ibid.*).

♥ Domnul Hristos „niciodată nu a rostit un cuvânt sever, când nu a fost necesar” (pag. 283).

♥ Domnul Hristos „nu a muștrătat cu asprime slăbiciunea omenească” (*ibid.*).

♥ Domnul Hristos „nu a spus nici un cuvânt lipsit de amabilitate sau de politețe” (pag. 429).

♥ Domnul Hristos a lucrat „prin gesturi delicate, ajutând cu iubire” (pag. 429-430).

♥ Domnul Hristos a încurajat „impulsurile generoase și iubitoare ale copiilor” (pag. 430).

Abuzul spiritual

Abuzul spiritual are loc atunci când prezentăm permanent în viața noastră o religie negativă, opresivă și când, prin faptele și învățăturile noastre, îl înfățișăm pe Dumnezeu ca fiind distant, aspru și dezaprobativ.

- Părinți care creează impresia că Dumnezeu este sever, represiv, nu iubitor și gata să ne primească.
- Sugestia că Dumnezeu ne iubește când suntem buni și că nu ne poate primi când suntem neascultători.
- Informarea copilului că este păcat să se mânie și să se supere și interzicerea exprimării verbale a acestor emoții în câmin.
- Amenințarea că îngerii ne părăsesc când mergem în locuri neaprobate de Dumnezeu, că fug de la noi când suntem răi.
- Utilizarea vinovăției și a temerilor pentru a-l face pe copil să se conformeze convingerilor noastre religioase.
- Accentuarea exagerată a „timpului strămtorării”, făcându-l pe copil să simtă teamă și disperare.
- Trăirea unei religii care este o povară grea, nu un motiv de bucurie.
- Organizarea de altare familiale plictisitoare, neinteresante, cu pretenția ca copiii să fie perfect atenți și să participe, dezaprobandu-i ferm și pedepsindu-i dacă nu ascultă.
- Cultivarea impresiei că suntem desăvârșiți, în loc să ne recunoaștem, față de copii, greșelile, slăbiciunile și problemele.
- O experiență a Sabatului oboșitoare, plictisitoare și restrictivă, săptămână după săptămână, zădărniciind binecuvântările pe care Dumnezeu dorește să le reverse asupra familiei noastre.
- Criticarea frecventă a Școlii de Sabat, a pastorului, a bisericii. De ce să fie copilul loial față de o comunitate spirituală atât de plină de defecte?

de comportamentul vătămător în care putem fi antrenați. De asemenea, este necesar să acționăm ferm - să demonstrăm și să exprimăm verbal că îi iubim și îi acceptăm pe copiii noștri.

Abuzul spiritual

Abuzul spiritual poate fi ceva mai greu de înțeles. Am reținut că abuzul emoțional îi influențează negativ pe copii, făcându-le dificil, iar uneori aproape imposibil, să fie iubitori, serviabili, încrezători, demni de încredere, să se adapteze bine și să aibă compasiune când ajung la maturitate.

Tot așa, abuzul spiritual afectează felul în care copiii noștri se raportează față de Dumnezeu. El fiind Părintele lor din cer. A fi părinte înseamnă, între altele, a oglinzi relația dintre Dumnezeu și noi. Într-un sens foarte real, trebuie să stăm „în locul lui Dumnezeu” pentru copiii noștri (*Îndrumarea copilului*, pag. 190, 372). Asta înseamnă că părinții au un rol vital în creșterea spirituală a copiilor lor. Copiii care nu au fost

iubiți așa cum iubește Domnul Isus rareori pot să iubească pe alții sau să accepte bucuros voința lui Dumnezeu pentru viața lor.

Este o tragedie, dar unii adulți fug de Dumnezeu și de biserică pentru că religia din copilăria lor a fost atât de chinuitoare! Pentru ei, Dumnezeu nu este iubitor și nu are compasiune, ci, din contră, este exigent, aspru și abia așteaptă să îi condamne. Sabatul nu a fost un dar de timp prețios pe care familia să-l aștepte cu nerăbdare - o întâlnire săptămânală cu Persoana iubită. Dumnezeu era invocat ca să-i înfricoșeze prin amenințări, în loc să-i cuprindă iubitor în brațele Sale.

Numeroase cercetări demonstrează că disciplina fermă, dar nu dură, îi ajută pe copii să fie atrași

de convingerile religioase ale părinților lor și să trăiască potrivit acestora. Disciplina fermă, echitabilă, rațională este unită cu o altă atitudine de importanță vitală: manifestarea permanentă a iubirii, acceptării și înțelepciunii.

„Cine este de ajuns pentru aceste lucruri?”

Cei mai mulți am putea spune împreună cu Pavel: „Cine este de ajuns pentru aceste lucruri?” (2 Cor. 2, 16) Prea puțini am crescut în familii care în mod consecvent ne-au prezentat un model bun, așa încât noi înșine să fim părinți buni în mod natural. „Se cere un preț ca să-i crești pe copii în calea Domnului.” (*Îndrumarea copilului*, pag. 371) Prețul înseamnă lacrimi, rugăciuni și multă răbdare.

Un lucru care mă încurajează este să o ascult pe sora White vorbind un doar ca un consilier, ci în calitate de mamă a patru băieți. Sunt sigură că erau băieți normali/obișnuți, activi și uneori neascultători. Totuși, din experiență, sora White ne spune că, prin rugăciune, prin studiul Bibliei și prin supravegherea atentă a emoțiilor, faptelor și cuvintelor noastre, putem reuși în această datorie importantă

(*Ibid.*, pag. 191-193).

Așa să fie, atunci, în familiile adventiste din întreaga lume. Nimic să nu fie considerat prea important atunci când trebuie să le dăruim copiilor noștri un cămin sănătos din punct de vedere emoțional și spiritual, în care să crească și să se maturizeze

ca să fie creștini viguroși în călătoria spre căminul din cer.

Alberta Mazat este terapeut în domeniul familiei și autoarea cărților That Friday in Eden și Questions You Have Asked About Sexuality.

Adventist Review, 13 martie 1997

Hotărâri importante

Cu ocazia comitetului local al Uniunii de conferințe din 10 iunie 1997 și a comitetului executiv din 17 iunie 1997, au fost luate hotărâri despre care considerăm că biserica trebuie să fie informată.

Una dintre acestea privește sistemul de coordonare a pastorilor stagiari. Numim pastor stagiar un angajat al bisericii care a absolvit Institutul Teologic Adventist, lucrează ca misionar în câmp și se află sub îndrumarea unui pastor coordonator, până la terminarea stagiaturii, care durează, de obicei, doi ani.

În această perioadă, coordonatorul este chemat să conducă pe stagiar la însușirea corectă a înțelegerii și aplicării tuturor domeniilor de activitate ale unui pastor. Atât coordonatorul, cât și stagiarul, trebuie să cunoască foarte bine *Manualul bisericii*, *Manualul pastorului*, *Manualul coordonatorului și stagiaturii* și alte materiale care pot contribui la o bună pregătire a unui pastor adventist.

Comitetul uniunii speră că pe calea enunțată, care nu este nouă decât datorită faptului că n-a putut fi aplicată la noi multă vreme, va spori

competența și eficiența pastorilor noștri tineri. Problema dificilă este că și coordonatorii trebuie formați înainte de a-i forma pe alții.

Sistemul va intra în vigoare chiar din anul acesta.

O altă hotărâre importantă este adoptarea programului anului de practică pentru studenții Institutului Teologic Adventist. Acest program prevede ca, în cadrul pregătirii teologice a studenților care frecventează cursurile la zi ale Institutului, să se introducă, între anii II și III de studii teoretice, un an de practică în câmpul de activitate. Durata totală a pregătirii teologice va fi, deci, de cinci ani, până la absolvire.

În anul de practică, studentul va fi repartizat, de regulă, prin conferința din care provine, într-o biserică locală cu potențial misionar, susținut financiar de către conferință cu o sumă modestă, care să-i asigure asistența și acoperirea cheltuielilor de activitate, îndrumat de pastorul local și de secretarul Asociației pastorale de la conferință.

Studentul se va întâlni cu pastorul îndrumător ori

de câte ori este necesar, va raporta lunar conferinței teritoriale și trimestrial coordonatorului de la Institutul Teologic, iar la finele perioadei de practică, se va face o evaluare a întregului an de practică.

În biserica locală, studentul va face vizite pentru motivare misionară, va organiza grupe mici misionare și de rugăciune, va programa instruirea misionară a echipei solicitate și va face evanghelizare prin colportaj, seminarii biblice sau de altă natură, evanghelizare publică și activități de consolidare a noilor candidați pentru botez.

Considerăm că această experiență, în premieră pentru țara noastră, necesită rugăciunile și cooperarea frățietății noastre și apelăm la dumneavoastră, stimați frați și surori, pentru implicare, acolo unde veți fi solicitați.

Încă o hotărâre importantă, luată la întâlnirile menționate, merită să fie semnalată: condițiile în care un absolvent al unei școli teologice neadventiste, devenit adventist, ar putea fi angajat în lucrarea pastorală.

După un an de la convertire, la cererea persoanei în cauză, aceasta poate fi recomandată de conferință pentru completarea studiilor cu disciplinele specifice bisericii adventiste, la Institutul Teologic Adventist. După completarea studiilor, la recomandarea Institutului, o astfel de persoană poate fi angajată provizoriu, poate pentru un an, ca evanghelist sau misionar. În cazul în care lucrurile se desfășoară normal, factorii responsabili pot lua decizia unei angajări definitive. Am dori ca un număr cât mai mare de persoane bine pregătite să fie câștigate de Evanghelie și, în caz de nevoie, să poată fi integrate între stujiitorii ei.

Suntem fericiți la gândul că frățietatea noastră susține cu responsabilitate pe cei pe care i-a delegat să o reprezinte în activitatea de administrare a bunurilor, instituțiilor și activităților bisericii. Ne rugăm Domnului ca relațiile dintre noi, indiferent în ce loc ne-a chemat El să slujim, să fie relații de încredere, iubire, conlucrare și solidaritate, atât în ne cazuri, cât și în bucurii.

(Aron Moldovan, secretarul uniunii)

Raport de la comitetul Diviziunii

Comitetul de primăvară al Diviziunii Euro-Africa (EUD) s-a deschis pe 1 iunie 1997, ora 7, la biserica adventistă din Krattigen, Elveția, cu participarea membrilor comisiei numite de Conferința Generală pentru a verifica activitatea EUD.

Primele întâlniri au fost destinate audierii și comentării raportului prezentat de această comisie. Comitetul anual din 1995 al Conferinței Generale votase efectuarea unui bilanț complet în toate diviziunile, până în anul 2000. În scopul pregătirii acestui bilanț, liderii, directorii de departamente, directorii de instituții și conducătorii de servicii fuseseră invitați să completeze mai multe for-

mulare de autoevaluare, cu câteva luni mai devreme. Apoi, între 27 și 30 mai, membrii echipei de control au purtat discuții amănunțite cu fiecare conducător și director de departament. În cele din urmă, în zilele de 2 și 3 iunie, a fost audiat raportul acestui bilanț, în prezența comitetului executiv al Diviziunii. El conține un număr de aprecieri și recomandări pe care comitetul a votat să le includă în documentele acestei sesiuni. Fiecare recomandare va fi analizată de conducătorii EUD.

În ultima parte a sesiunii, comitetul a analizat subiectele administrative de

pe agendă. Comitetul EUD a votat un plan de aplicare a unei strategii prin care 20% dintre membri să fie cuprinși în acțiuni de evanghelizare până în anul 2000.

Uniunea italiană. Membrii comitetului au ascultat cu mare atenție raportul fratelui V. Mazza, președintele Uniunii italiene, despre doi preoți catolici italieni. În urmă cu câțiva ani, a spus el, un preot catolic fusese botezat la Roma și devenise mai întâi membru, apoi pastor al bisericii noastre. El fusese preot timp de optsprezece ani și misionar în Turcia. Acum câteva luni, un alt misionar catolic, întorcându-se din

Etiopia, i-a făcut o vizită. El fusese numit de Vatican pentru instruirea misionarilor din Etiopia. În timpul acestei vizite, și-a exprimat neînțelegerile și îndoielile despre dogma infailibilității papale și despre alte învățături ale Bisericii Catolice. La scurt timp după aceea, a rămas fără serviciu. Acum îl însoțește deseori pe pastorul Paolo Benini în vizitele și studiile biblice pe care le conduce. El își aprofundează cunoștințele biblice și speră să fie botezat în curând. Probabil va merge la Seminarul Teologic Adventist și se va alătura echipei pastorale.

(Maurice Verfaillie, directorul Departamentului Comunicații, EUD)

23-25 mai 1997... și au dat timpului acelui nume „Festival de creație”, fiindcă și-au zis: „Ne-a dat Dumnezeu muzică, vers, culoare”...

Când oamenii sunt atât de preocupați de cele pământești și rămâne atât de puțin timp să-și odihnească sufletul printre lucrurile frumoase, care au fost lăsate de Dumnezeu să oglindească bunătatea Sa, tinerii adventiști au dovedit încă o dată că ei sunt altfel, că în viața lor, primul loc este ocupat de cele veșnice.

Festivalul de la Ploiești a fost un răspuns afirmativ la întrebările: „Se poate mai mult?”, „Se poate mai bine?”. Lui Dumnezeu trebuie totdeauna să-i dăruim ce este mai frumos în noi. Nu trebuie să ne mulțumim cu mediocritatea noastră. Atunci când încercăm să ne depășim pe noi înșine și să ne apropiem de perfecțiune, Dumnezeu primește darul nostru ca fiind desăvârșit, fiindcă omenește, am făcut totul, iar desăvârșirea a făcut-o El pentru noi.

Ediția de anul acesta a Festivalului, ca de altfel și edițiile precedente, a fost una dintre puținele înbinări fericite dintre întrecere și dragoste. Fiecare participant a avut ocazia să-și etaleze talentul, dar nu pentru a atrage atenția asupra sa, ci pentru a le reaminti celorlalți dragostea minunată a lui Dumnezeu.

A fost evident progresul față de edițiile anterioare în ce privește conceperea și organizarea festivalului. S-au creat secțiuni noi, dându-se astfel posibilitatea afirmării mai multor talente. Alături de muzică și poezie, arte care încântă auzul și spiri-

I-au dat numele: „Festival de creație”

tul, s-au adăugat arte care încântă privirea: grafică, fotografie, creație video de scurt metraj, cu mesaj spiritual.

Partea executivă a organizării a fost preluată de cele trei comunități adventiste din Ploiești: Maranatha, Betel și Sion. Ele au pus la dispoziție spațiile lor pentru desfășurarea concursului, iar tinerii acestor comunități au ajutat ca totul să se desfășoare în bune condiții, întâmpinându-i pe participanți cu zâmbetul lor cald, trăind din plin „bucuria mântuirii”.

Concursul de muzică a avut loc în comunitatea Sion. „Laude s-au auzit din Sion...” Aici au fost cei mai mulți participanți, demonstrând locul important pe care-l ocupă muzica în biserica noastră. Concursul s-a desfășurat pe secțiuni: formații mixte, formații feminine, formații bărbătești, quartete bărbătești, soliști vocali. Un juriu competent a urmărit evoluția fiecărei formații și a fiecărui solist, apreciind în mod deosebit muzica cu sonorități clasice, dar care a primit, prin interpretare, un ritm al bucuriei adevărate. S-au remarcat în acest sens formațiile: Adventus din Pitești, ITAGU București, Pro Musica Iași. Cei care doar au ascultat nu au avut nimic de pierdut, fiindcă partea muzicală a concursului a fost cea mai diversă și mai plină de surpriză. La întoarcerea printre cele zilnice, s-a impus în sufletul celor ce iubesc muzica, un regret cu ecou din psalmii lui David: „Pe malurile râurilor Babilonului stăteam

jos și plângeam când îmi aduceam aminte de Sion.” (Ps.137,1).

Concursul de muzică instrumentală s-a desfășurat la Comunitatea Maranatha, pe categorii de vârstă. Performanțele cele mai mari au fost atinse de talentul și muzica unor copii de vârste foarte fragede. Ei au constituit un model chiar și pentru cei mari, arătând că Dumnezeu nu ține cont de vârstă atunci când dăruiește talent. Astfel de copii dăruți cu har artistic au fost: Cristina Petre, Vlăduț Geantă, Albert Tafti și alții care ne-au încântat cu acordurile cerești care și-au găsit mijloc de exprimare prin degetele lor mici.

Concursul de poezie și proză a putut fi urmărit chiar în „Casa Domnului”, la Betel. Juriul s-a decis asupra câștigătorilor, sub deviza: „idee, imaginație, sensibilitate, noutate”. Premiile au fost oferite la această secțiune de concurs de: Casa de Editură Viață și Sănătate, Radio Vocea Speranței, Fundația Avantpost și comunitatea Dynamis din București. La poezie s-a remarcat în mod special Ovidiu Spătaru, din Techirghiol, iar la proză, Denisa Tutunaru, din Craiova.

Grafica, fotografia și filmul de scurt-metraj au fost secțiunile de concurs nou introduse, care s-au bucurat de o mare popularitate printre tinerii adventiști. Juriul a ținut cont de educația plastică și de profesionalismul fiecărui participant.

Sabatul a fost o ocazie deosebită de părtășie și „bucuria mântuirii”, simțită de toți cei prezenți. În Sabat după-amiază, a avut loc un

fel de adunare generală la Casa Sindicatelor.

Toți participanții la concurs au avut ocazia să asculte și să fie ascultați.

„Domnul a făcut toate pentru o țintă” (Proverbe 16,4), iar ținta festivalului a fost descoperirea potențialului creativ al tinerilor adventiști și stimularea lor pentru a-l pune în slujba Domnului. Duminica din 25 mai a fost o încununare a activităților de până atunci. S-a dorit oferirea unui premiu fiecărui participant pentru străduință, dar, ca la orice concurs, s-a stabilit o ierarhie, în funcție de care s-au oferit premiile. Au primit premii speciale concurenții care au făcut din artă o profesie sau care au desfășurat o activitate deosebită într-un anumit domeniu artistic: Ion Axinte - premiul special pentru activitate muzicală, Sorin Gherman din Cluj - premiul special la fotografie, formația muzicală „Cantus Firmus” din București.

Au impresionat plăcut, ca întotdeauna, prezentatorii festivalului: Ioan Buciuman și Cristian Modan, directorii de tineret și principalii organizatori, pentru care a trebuit inventată o nouă secțiune: „promptitudinea reciticii”.

Spectacolul de gală a fost încheiat de nelișiții Mesageri ai speranței cu „Aleluia” de Hengel. Și astfel, festivalul de creație a rămas pentru noi o amintire frumoasă la timpul trecut... A fost...

...Și au dat timpului acelui nume: „Festival de creație”, căci și-au zis: „Am fost creați să creăm și creația noastră va crea... imagini ale Cerului pe pământ - culori, cuvinte și sunete reflectate de sus către noi.” (Amalia Uba)

Oferte de serviciu. *Centrul de sănătate și medicină preventivă Herghelea* are disponibile două posturi de asistent medical. Persoanele interesate se pot înscrie pentru interviu la tel. 065-169169.

Companie de curierat angajează secretară, cunoscătoare a limbii engleze și pregătită să lucreze pe calculator în programele Word și Excel. Cei interesați pot trimite CV la fax 01-312 5026.

Școala Postliceală de Asistență Socială din Cluj-Napoca va organiza concurs de admitere pentru o clasă de 25 de locuri, cu plată. Plata pentru anul trecut a fost de 700.000 lei.

După examenele de admitere la facultăți, va avea loc faza preliminară (interviu) și examenul propriu-zis, la limba română (gramatică) și psihologie/biologie (anatomie). Relații la tel. 064-167698.

Congresul cadrelor sanitare medii adventiste

În perioada 23-25 iunie 1997 s-a desfășurat, la Brăila, primul Congres al cadrelor sanitare medii adventiste din România. Organizat la sugestia dr. Jochen Hawlitschek, directorul departamentului Sănătate și temperanță din cadrul Diviziunii Euro-Africa, congresul a fost precedat de ceremonia de absolvire a celei de-a treia promoții a școlii postliceale sanitare din Brăila, un eveniment emoționant prin calitatea spirituală și artistică a programului realizat de elevii școlii.

Congresul a atras cca 100 de participanți - un număr optim pentru ca lucrările să se desfășoare eficient, dar destul de mic raportat la cele aproape 1.000 de cadre sanitare medii adventiste din țară. Este ușor să bănuim dificultățile care i-au împiedicat pe mulți să participe și un grup de elevi ai Școlii postliceale sanitare din Brăila. De asemenea, a fost prezentă și presa locală.

Sub aspect organizatoric, bunul mers al lucrărilor

congresului s-a datorat în mare măsură spiritului de sacrificiu și ospitalității dr. Ene Paulini, directorul școlii, precum și întregii biserici adventiste locale, care s-a mobilizat într-un mod exemplar pentru acest eveniment.

Invitați speciali la congres au fost: Carla Gober, profesor de asistență spirituală și nursing la Universitatea Loma Linda din SUA, dr. Jochen Hawlitschek, din partea diviziunii, și dr. Sang Lee, de la centrul de sănătate Weimar din SUA. Prof. Carla Gober a pus în discuție și a oferit soluții practice privind aspecte foarte importante ale activității asistenților medicali: diagnosticul stării spirituale a pacientului, alinarea durerii sufletești și pregătirea spirituală a muribundului, relațiile intercolegiale și mărturisirea convingerilor religioase la locul de muncă.

Dr. Sang Lee, un vorbitor dăruit cu multă harismă și putere de convingere, a urmărit - într-un mod care pe mulți i-a fascinat, iar pe alții i-a șocat din când în când prin maniera originală de a aborda anumite concepte „de graniță” - realizarea unor schimburi de mentali-

tate. Aș menționa trei dintre acestea: a) asistenții medicali nu sunt niște simple ajutoare ale medicilor, care fac injecții, dau pastile și recoltează analizele bolnavilor. În același mod în care frumusețea și aroma unui fruct sunt mai importante pentru cel care-l consumă decât compoziția chimică a lui, tot așa asistenții sunt mai importanți decât medicii pentru că ei au posibilitatea să se apropie mai mult de pacient și le pot descoperi măreția dragostei divine.

b) în lumea medicală de azi, marcată de complexul academismului și supertehnologizării, ceea ce trebuie să-i distingă în primul rând pe asistenții adventiști nu este cantitatea de cunoștințe pe care le au, ci bizuirea pe înțelepciunea divină.

Aceasta permite o bună folosire a cunoștințelor.

c) practica medicală modernă, aflată în pragul depersonalizării, are nevoie de o „transfuzie” de religiozitate, de aducerea lui Hristos la patul bolnavului.

Dr. Jochen Hawlitschek a dat un farmec exotic celor două seri ale congresului, prezentând diapozitive privind

lucrarea medicală din alte țări.

Înainte de închiderea lucrărilor congresului, dr. Hawlitschek a oferit unui grup de asistenți și asistente care s-au evidențiat în lucrarea misionară medicală o insigne pe care se aflau gravate cuvintele „missionary nurse”.

Pe parcursul primei zile a congresului am avut-o ca invitată pe doamna Gabriela Bocec, președinta Asociației de nursing din România. Alocuțiunea sa, rostită în plenul congresului, a fost o veritabilă pledoarie pentru înțelegerea importanței și practicarea nursing-ului și la noi.

Programul a cuprins și lucrări ale unor prezentatori locali, dintre care unele au impresionat prin calitatea deosebită a conținutului și a modului de prezentare. Din lipsă de timp, o parte a lucrărilor pregătite nu au putut fi prezentate dar speranțele nu sunt pierdute: peste doi ani, vom avea un nou congres, probabil tot la Brăila. Până atunci, cei care nu au putut participa vor putea viziona caseta video cu selecțiuni din cadrul primului congres, care va fi disponibilă în curând. (Dr. Gily Ionescu)

Instruire pentru lucrarea misionară medicală în Conferința Muntenia. În perioada 14 septembrie - 26 octombrie 1997, vor avea loc întâlniri zonale de instruire, inițiativă și perspectivă privind lucrarea misionară medicală. Vor fi prezentate seminarii medicale, casete video și alte materiale utile pentru activitatea medicală misionară la nivel local.

Întâlnirile se vor desfășura astfel: București (14 septembrie, comunitatea Popa Tatu); Constanța (21 septembrie, comunitatea Viile Noi); Giurgiu (28 septembrie, comunitatea Gh.Doja); Brăila (5 octombrie, comunitatea Rahova); Ploiești

(12 octombrie, comunitatea Sion); Slobozia (19 octombrie); Târgoviște (26 octombrie, comunitatea Mihai Bravu).

Programul zilnic va începe la ora 9 și va fi condus de fr. Tănase Vadic, director al departamentului Evanghelizare, dr. Horia Enache, director al departamentului Sănătate și temperanță la Conferința Muntenia și dr. Gily Ionescu, director al departamentului Sănătate și temperanță la Uniune.

Încurajăm participarea la întâlniri în mod deosebit a conducătorilor departamentului Sănătate și temperanță din bisericile locale. Sunt bine-veniți toți cei implicați în activitatea medicală și evanghe-

listică (medici, asistenți, prezbiteri, alți slujbași), tineri etc.

(Dr. Gily Ionescu)

Dr. Marry Ann McNeilus împreună cu Meric, fiul dănei, și o familie de frați români de la Institutul Uchee Pines - SUA, ne-au vizitat țara, în perioada 13 iunie - 15 iulie. Scopul vizitei a fost promovarea principiilor de sănătate în contextul: „Fiecare membru - un misionar medical”. Programul de lucru a cuprins lecturi de sănătate și demonstrații practice privind aplicarea de tratamente simple de hidroterapie, ceaiuri și cărbune vegetal, cum și consultații, tuturor celor interesați. Toate acestea s-au dovedit a fi o bi-

necuvântare pentru un număr însemnat de membri din București, Botoșani, Piatra Neamț, Timișoara și Craiova.

Dr. Marry Ann McNeilus locuiește împreună cu soțul și cu cei trei băieți ai săi în sud-estul statului Minnesota. Experiența ei cuprinde tratarea de cazuri acute și cronice în mai multe țări, iar încrederea ei în Dumnezeu și în remediile fiziologice prevăzute de El, inspiră și înviorează.

Cartea sa, *Metoda lui Dumnezeu de vindecare*, în care se găsesc multe dintre lecturile prezentate, este disponibilă și în limba română.

(Mircea Dragomir)

Ne jucăm cu chipul lui Dumnezeu?

Biserica publică zece principii cu privire la atitudinea creștinilor față de intervențiile genetice.

Descoperirea structurii moleculare a ADN a dus la o explozie de cunoștințe cu privire la ceea ce se petrece în interiorul genelor umane și al plantelor. Ingineria genetică prezintă acum uluitoare posibilități de schimbare a structurii genelor. Potențialul pare să fie aproape nelimitat.

Cum influențează genetica conceptul de „chip al lui Dumnezeu” din oameni? Cum ar trebui să se raporteze creștinii la aceste posibilități?

Conducătorii bisericii adventiste au publicat un document util, care studiază progresele și posibilele întrebări ale ingineriei genetice și oferă zece principii călăuzitoare pentru creștini. Documentul a fost pregătit de către Comitetul pentru concepția creștină despre viața umană, același comitet care formulase indicațiile privitoare la avort și la reproducerea umană asistată. În continuare este redat întregul document, votat de către comitetul administrativ al Conferinței Generale, la data de 13 iunie 1995.

Majoritatea noilor progrese înregistrate în genetică sunt rezultatul cunoașterii sporite cu privire la structura fundamentală a genelor, nu doar ale ființelor umane, ci din toate regiunile vieții de pe pământ. Printre aceste progrese se numără cartografierea genetică, noile mijloace de testare genetică, noile posibilități pentru ingineria genetică și o diversitate de metode eugenice care ar fi fost de neimaginat cu doar câțiva ani în urmă.

Pe scurt, noile cunoștințe genetice ne-au asigurat o putere fără precedent. Această putere aduce cu sine un imens potențial pentru bine sau pentru rău. Și această mare putere atrage după ea și o mare răspundere. Din punctul de vedere al credinței creștine, noi suntem responsabili de folosirea acestei puteri nu numai față de omenire, ci și față de fiecare domeniu al vieții create, pe care Dumnezeu ne-a încredințat-o spre administrare. În ultimă instanță, suntem răspunzători față de Creatorul universului, care ne cere socoteală de grija pe care o avem unii față de alții și față de acest pământ.

Atunci când a ieșit din mâna Creatorului, creațiunea era „foarte bună” (Gen. 1,31). Inzestrarea genetică pe care o primiseră Adam și Eva de la Creatorul lor era fără cusur. Bolile genetice de care suferă acum oamenii nu sunt rezultatul unei schimbări normale. Ele s-au dezvoltat prin mutații vătămătoare. Readucând genomul uman la o stare mai sănătoasă, este posibil ca științele medicale moderne să recupereze mai mult din condiția inițială a creațiunii. În măsura în care intervențiile genetice folositoare pot fi conduse în armonie cu principiile creștine, ele trebuie să fie bine venite, fiind un mijloc de cooperare cu intenția divină de alinare a rezultatelor dureroase ale păcatului.

Orice încercare de formulare a unor principii etice cuprinzătoare, pentru intervențiile genetice, se confruntă cu complexitatea unui domeniu al științei aflat într-o rapidă schimbare. Descoperirea structurii moleculare a ADN (acidului dezoxiribonucleic) a atras după sine o înflorire a cunoștințelor de genetică pentru o gamă tot mai largă de forme de viață.

Creșterea cunoștințelor și a posibilităților tehnologice a fost însoțită de importante preocupări etice. Abia dacă putem să începem să ne imaginăm viitoarele întrebări ce se vor naște o dată cu progresul geneticii. Complexitatea problemelor și ritmul schimbărilor fac probabil ca exprimarea principiilor creștine legate de acest subiect să necesite o amplificare sau o modificare în viitor.

Cartografierea genetică - domeniu al unor schimbări rapide

Un exemplu de domeniu în care au loc schimbări rapide este cartografierea genetică. Un proiect științific internațional, cunoscut ca Proiectul genomului uman, încearcă să întocmească o „hartă” genetică detaliată a tuturor cromozomilor umani. Ținta proiectului este să ofere o descriere cuprinzătoare a succesiunii

milioanelor de perechi de bază ADN pe care le conțin cromozomii omului. Cercetătorii au în plan să folosească aceste informații pentru facilitarea identificării și izolării genelor umane și să ofere astfel un ajutor util în înțelegerea dezvoltării omului și în tratarea bolilor acestuia. Permanent ies la iveală noi detalii despre identitatea, rolul și funcția genelor omenești.

Cunoștințele sporite despre identitatea genelor omenești au dat naștere la o varietate de noi posibilități de testare genetică. În trecut, informațiile genetice despre o persoană erau deduse în mare parte din istoria familiei sau din observațiile clinice ale fenotipului acelei persoane, ori din expresiile fizice ale genelor unei persoane. Astăzi, un număr tot mai mare de analize genetice complexe fac posibilă identificarea genelor anormale, care produc boli genetice cum sunt fibroza cistică, coreea lui Huntington (boală a sistemului nervos) și unele forme de cancer. Multe dintre aceste probe pot fi făcute acum prenatal. Există posibilitatea să fie identificate sute de caracteristici genetice, inclusiv o gamă largă de dereglări genetice.

Un alt rezultat al cunoștințelor genetice fundamentale este capacitatea de a modifica genele în mod intenționat - sau, mai precis, ingineria genetică. Prin folosirea enzimelor, care pot extirpa segmente specifice ale genelor, este posibil să se schimbe structura genetică a celulelor prin introducerea, scoaterea sau schimbarea deliberată a unor gene specifice. Ingineria genetică prezintă uimitoare posibilități noi, inclusiv transferul de gene peste unele frontiere biologice, spre exemplu, de la animale la plante. Posibilitățile de îmbunătățire a formelor de viață par să fie nelimitate. De pildă, plantele supuse ingineriei genetice pot să fie făcute mai productive, mai rezistente la boli sau mai puțin susceptibile la procesul intern de descompunere.

Medicina umană a beneficiat în mod direct de pe urma ingineriei genetice. Aceasta din urmă a făcut posi-

bilă, de exemplu, producerea insulinei umane și a factorului de creștere uman, dintre care nici unul nu se putea obține în cantități suficiente anterior. Ingineria genetică face posibilă, de asemenea, tratarea bolilor prin modificări genetice. Prin acest fel de tratament, un pacient, ale cărui celule au gene care lipsesc sau care sunt modificate, primește materialul genetic necesar. Nimeni nu știe cât de multe boli genetice vor putea fi tratate în cele din urmă pe această cale, dar succesele inițiale, la boli ca fibroza cistică, dau speranța că și alte dereglări genetice pot fi tratate.

Creșterea cunoștințelor genetice produce, de asemenea, noi posibilități eugenice, sau eforturi de îmbunătățire a fondului total de gene al diferitor specii, inclusiv al oamenilor. În termeni simpli, aceste încercări se împart în două categorii. Eugenia negativă folosește metode a căror ținută este să împiedice transmiterea ereditară a genelor dăunătoare. Eugenia pozitivă utilizează metode al căror scop este să promoveze transmiterea genelor dorite. Un exemplu de eugenie negativă, obișnuit în trecut, îl constituie sterilizarea indivizilor despre care se consideră că au gene anormale, care pot fi moștenite. Un exemplu de eugenie pozitivă este fecundarea artificială, de la donatori care au fost aleși pentru trăsături, cum ar fi inteligența sporită, care sunt considerate de dorit.

Preocupări etice

Ca să ne concentrăm atenția asupra esenței acestui subiect, este folositor să dăm atenție unui eșantion din preocupările euce actuale, pentru care căutăm să formulăm principii creștine. Aceste preocupări pot fi împărțite în patru categorii de bază: sfințenia vieții omului, protejarea demnității umane, acceptarea responsabilității sociale și protejarea creațiunii lui Dumnezeu.

• **Sfințenia vieții umane.** Dacă determinismul genetic reduce semnificativ calitatea de om la procesele mecanice ale biologiei moleculare, există un grav potențial pentru devalorizarea vieții umane. Spre exemplu, noile capacități de testare genetică prenatală, inclusiv examinarea preembrionilor umani înainte de implantare, generează întrebări ce privesc valoarea vieții omenești, atunci când ea este anomală din punct de vedere genetic. Cât de grav trebuie să fie un defect genetic, diagnosticat înainte de naștere, ca să existe un motiv legitim, din punct de vedere etic, pentru renunțarea la un preembrion sau pentru provocarea unui avort? În general, se con-

sideră că unele stări, cum este trisomia 18, sunt incompatibile cu viața. Însă gravitatea comparată a celor mai multe defecte genetice este o problemă care ține de discernământ.

• **Protejarea demnității umane.** Protejarea intimității personale și a confidențialității este una dintre principalele preocupări generate de noile posibilități de testare genetică. Cunoștințele referitoare la profilul genetic al unei persoane ar putea să fie deosebit de apreciate de către potențialii patroni ai acesteia, de companiile de asigurare și de cei care au legături cu această persoană. Testarea genetică trebuie să fie voluntară sau obligatorie? Când și de către cine să fie făcută testarea? Cât de mult și cui să fie împărtășite informațiile care se obțin? Acestea sunt probleme etice foarte importante. Este foarte greu să se hotărască dacă există excepții de la

respectarea confidențialității și intimității care se așteaptă de obicei, pentru că unele persoane pot suferi daune considerabile din cauza lipsei de informații. Este în joc protejarea persoanelor de stigmatizarea și discriminarea nedreaptă pe baza structurii lor genetice.

Un alt mănunchi de preocupări în legătură cu demnitatea umană decurge din posibilitatea de a modifica intenționat fondul total de gene umane. Intervențiile medicale pentru boli genetice pot să aibă drept scop fie tratarea celulelor corpului care sunt anormale genetic, fie modificarea celulelor reproducătoare. Schimbările în celulele reproducătoare ale omului pot ajunge să facă parte din fondul total de gene umane. Intervențiile pot să se extindă dincolo de tratarea bolii și să includă unele încercări de a spori ceea ce în trecut se considera că repre-

Termeni genetici

Perechi de bază. Perechi de baze complementare, care formează structura ADN; unitățile folosite pentru măsurarea lungimii ADN. Perechile de bază sunt compuse din adenină (A), care trebuie să se asociază totdeauna cu timina (T); și guanina (G), care se asociază totdeauna, obligatoriu, cu citozina (C).

Cromozom. Tulpina/Bastonașul condensat(ă), compusă dintr-un fir linier de ADN, înțelesut cu proteină, ceea ce reprezintă structura purtătoare de gene a celulelor vii. Omul are douăzeci și trei de perechi de cromozomi.

ADN (acidul dezoxiribonucleic). Molecula elicoidală dublă, în care sunt codificate informațiile genetice și care este molecula ereditară primară la cele mai multe specii.

Enzimă. O proteină care înlesnește reacțiile chimice specifice fără să le schimbe direcția sau natura.

Eugenie. Metode prin care se încearcă îmbunătățirea/ameliorarea fondului total de gene al unei specii, fie prin stoparea transmiterii caracteristicilor nedorite, fie prin favorizarea transmiterii caracteristicilor care sunt de dorit.

Genă. Unitatea de bază a eredității; o secțiune din ADN care conține informațiile pentru producerea moleculelor proteinelor specifice.

Cartografiere genetică. Procesul de constatare a succesiunii genetice a unei specii.

Terapie de genă. Înlocuirea sau remediarea pe cale medicală a genelor anormale din celulele vii.

Inginerie genetică. Procesul de modificare a structurii genetice a celulelor sau organismelor individu-

ale, prin introducerea, scoaterea sau schimbarea în mod deliberat a unor anumite gene.

Testare genetică. Examinarea structurii genetice a indivizilor, în scopul identificării caracteristicilor ereditare posibile, inclusiv a defectelor sau anomaliilor.

Celulă germinativă. Celulă reproducătoare.

Genom. Tot materialul genetic din cromozomii unui anumit organism sau individ.

Genotip. Structura genetică a unui individ.

Proiectul genomului uman. Efortul științific internațional de întocmire a unei hărți detaliate a genelor omenești, prin identificarea structurii și funcției lor.

Implantare. Fixarea unui embrion de peretele uterului.

Mutație. O modificare permanentă a ADN, care se poate moșteni.

Eugenie negativă. Metode pentru împiedicarea transmiterii caracteristicilor genetice care sunt considerate nedorite.

Fenotip. Caracteristicile observabile, care decurg dintr-un genotip anumit, sub influența factorilor de mediu.

Eugenie pozitivă. Metode pentru promovarea transmiterii caracteristicilor genetice considerate a fi de dorit.

Preembrion. Un ovul fecundat (sau produs de concepție - conceptus), înainte de implantare și de începerea sarcinii.

ADN recombinat. Un nou lanț de ADN, realizat în mod artificial, prin unirea unor segmente de ADN.

Celulă somatică. Oricare celulă a unui corp, alta decât celulele reproducătoare.

zintă caracteristici omenești normale. Ce implicații pentru însăși semnificația vieții umane vor apărea, spre exemplu, dacă se vor putea face intervenții cu scopul de a mări inteligența sau frumusețea omului?

• **Acceptarea de răspunderi sociale.** Puterea ce decurge din noile cunoștințe genetice ridică, de asemenea, preocupări cu privire la etica principiilor sociale și la frontierele dintre libertățile individuale și răspunderile sociale. De pildă, este corect ca societatea să creeze niște principii menite să încurajeze eugenia pozitivă sau pe cea negativă? Este corect ca persoanelor cu boli genetice grave să li se dea libertate deplină să procreze? O altă zonă de interes social are de-a face cu felul în care sunt folosite resursele societății. Se pot pune întrebări despre volumul fondurilor sociale care ar trebui să fie cheltuite pentru intervenții în genetica umană, atunci când încă nu se poate asigura cea mai bună îngrijire sanitară elementară. Alte întrebări se referă la repartizarea atât a foloaselor, cât și a răspunderilor legate de intervențiile genetice, și la felul cum vor avea parte de ele cei săraci și cei bogați din societate.

• **Administrarea creațiunii lui Dumnezeu.** Pe măsură ce puterea ingineriei genetice va crește, se vor putea face multe schimbări în diferitele specii care populează pământul. Aceste schimbări ar putea fi permanente și, într-o anumită măsură, impredictibile. Dacă trebuie să se accepte anumite limite pentru schimbările genetice, atunci care sunt acestea? În transferul de gene de la o formă de viață la alta, există frontiere peste care nu trebuie să se treacă? Putem spera, cel puțin, că schimbările genetice sunt făcute cu intenția de a promova viața pe planeta noastră.

Însă există motive de îngrijorare. De exemplu, s-a avut deja în vedere folosirea modificărilor genetice în scopul creării de noi arme biologice. Exploatarea altor forme de viață pentru asigurarea apărării militare sau pentru câștig economic ar trebui să determine o examinare morală atentă.

Având în vedere preocupări etice de felul acesta, prezentăm următoarele principii creștine pentru intervențiile genetice.

Principii

1. Confidențialitatea. Dragostea creștină cere ca, în relațiile dintre oameni, să se cultive încrederea. Protecția confidențialității este esențială pentru încredere. Ca să aperi intimitatea personală și ca o protecție contra

diferențierilor necinstite, informațiile cu privire la structura genetică a unei persoane trebuie să fie păstrate confidențial, dacă persoana respectivă nu dorește să împărtășească altora aceste cunoștințe. În cazul în care alții ar putea suferi daune serioase și care pot fi evitate, datorită lipsei informațiilor genetice despre o altă persoană, există o obligație morală de a da informațiile necesare (Mat. 7,12; Fil. 2,4).

2. Onestitatea. Obligația creștină de a fi corecți cere ca rezultatele testelor genetice să fie prezentate cu onestitate persoanei testate (sau membrilor responsabili ai familiei, atunci când persoanei îi este imposibil să înțeleagă aceste informații, Efes. 4,25).

3. Respectul față de chipul lui Dumnezeu. În toată creațiunea lui Dumnezeu, numai ființele omenești au fost create după chipul Său (Gen. 1,26,27). Recunoașterea creștină a înțelepciunii și puterii lui Dumnezeu în creațiune ar trebui să ducă la prudență în încercarea de a modifica definitiv fondul de gene umane (vers. 31). Ținând cont de stadiul actual al cunoașterii, intervențiile genetice la oameni ar trebui să se limiteze la tratarea persoanelor cu boli genetice (terapii ale celulelor somatice) și n-ar trebui să includă încercări de schimbare a celulelor reproducătoare umane (modificări ale celulelor embrionare), care ar afecta chipul lui Dumnezeu în generațiile viitoare. Toate operațiile efectuate la oameni, din motive genetice, ar trebui să fie acceptate cu multă prudență morală și luându-se măsuri corespunzătoare de protecție a vieții omenești în toate stadiile sale de dezvoltare.

4. Prevenirea suferinței. Avem răspunderea creștină să prevenim sau să alinăm suferința, ori de câte ori este posibil (Fapte 10,38; Luca 9,2). Din acest motiv, scopul principal al intervențiilor genetice la oameni ar trebui să fie tratarea sau prevenirea bolii și atenuarea durerii și suferinței. Din cauza tendințelor naturii omenești păcătoase, a posibilității abuzurilor și riscurilor biologice necunoscute, încercările de modificare a caracteristicilor fizice sau mintale, prin intervenții genetice, pentru persoane sănătoase care nu suferă de boli genetice, ar trebui să fie propuse cu multă prudență.

5. Libertatea de alegere. Dumnezeu prețuiește libertatea oamenilor și respinge calea constrângerii. Oamenii care sunt în stare să decidă singuri trebuie să fie liberi să hotărască dacă vor fi testați genetic sau nu. Ar trebui, de asemenea, să aibă libertatea de a hotărî cum să se pro-

cedeze cu informațiile obținute în urma testării, exceptând cazul în care alte persoane ar putea suferi daune serioase și evitabile. Atunci când se cunoaște că există riscul să apară niște deficiențe congenitale grave, persoanele în cauză pot să aleagă, cu răspundere morală, ca să renunțe la procreare, pentru a evita acest risc. Cu toate că aceste decizii cu privire la procreare și la testarea genetică sunt profund personale, ele trebuie să fie făcute de către persoanele respective cu respectul cuvenit pentru binele comun.

6. Administrarea creațiunii. Protecția creațiunii lui Dumnezeu include respectul pentru diversitatea și pentru echilibrul ecologic ale lumii naturale, cu nenumăratele ei specii de ființe vii (Gen. 1). Intervențiile genetice efectuate pe plante și animale ar trebui să demonstreze respectul pentru bogata varietate de forme de viață. Ar trebui să fie interzise exploatarea și manipularea, care ar distruge echilibrul natural sau ar deteriora lumea creată de Dumnezeu.

7. Nonviolența. Folosirea manipularii genetice pentru dezvoltarea mijloacelor de luptă este un afront direct adus valorilor creștine ale păcii și vieții. Este inacceptabil, din punct de vedere moral, să abuzăm de creațiunea lui Dumnezeu prin transformarea formelor de viață în arme de distrugere (Apoc. 11,18).

8. Echitatea. Dumnezeu îi iubește pe toți oamenii, indiferent de starea socială (Fapte 10,38). Avantajele cercetării genetice ar trebui să fie accesibile oamenilor aflați în nevoie, fără a se face discriminări necinstite.

9. Demnitatea umană. Ființele omenești, create după chipul lui Dumnezeu, reprezintă mai mult decât suma genelor lor (Gen. 1,27; Fapte 17,28). Demnitatea umană n-ar trebui să fie redusă la mecanismele genetice. Ar trebui ca oamenii să fie tratați cu demnitate și respect pentru calitățile lor individuale, iar nu să fie considerați drept șabloane pe baza moștenirii lor genetice.

10. Sănătatea. Creștinii au răspunderea de a-și păstra sănătatea corpului, inclusiv sănătatea genetică (1 Cor. 10,31). Aceasta înseamnă că creștinii trebuie să evite ceea ce poate fi distructiv, din punct de vedere genetic, pentru ei sau pentru copiii lor, cum ar fi consumul de droguri și radiațiile excesive.

Adventist Review, 16 noiembrie 1995

Activitate și odihnă

„Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă.”

Matei 11,28

Sorin Săndulache

Alternanța activitate/odihnă face parte din ritmurile biologice fundamentale ale omului, cu implicații spirituale profunde, care se regăsesc în însăși inima Decalogului, în porunca a patra.

Starea noastră de sănătate depinde de respectarea cantitativă și calitativă a acestor ritmuri alternative, fie ele circadiene (zilnice), ultradiene (mai frecvente decât zilnice) sau infradiene (mai rare decât zilnice). Un ritm circadian normal se împarte în trei părți, a câte opt ore în medie: activitate propriu-zisă, timp liber (relaxare, odihnă activă prin activități alternative, recreație) și somn.

Activitatea excesivă, fizică sau intelectuală, duce la surmenaj, cu scăderea randamentului, capacității de concentrare, performanțelor, cu tulburări psihice și de somn. Activitatea monotonă sau monocoloră, necontracarată în timpul liber cu activități alternative diversificate (fizic/intelectual, cu/fără public, spații închise/deschise etc.) poate avea aceleași efecte. Inactivitatea sau lenevirea duce la regresia personalității, la sărăcie, la consecințele nefaste ale sedentarismului și este o invitație adresată ispitei și păcatului.

Somnul fiziologic

Ne vom îndrepta atenția în mod deosebit spre somn, ca modalitate de refacere a organismului oboșit. În medie, dormim cca 25 de ani din viață. Nevoia de somn este foarte crescută la naștere (16-20 ore) și scade, treptat, o dată cu înaintarea în vârstă, la 5-6 ore, păstrând o medie necesară de 5-9 ore, cu variații individuale și depinzând în mare măsură de tipul și cantitatea de activitate.

Starea de somn fiziologic, deși a fost asociată de Domnul Hristos

în mod figurativ și sugestiv cu moartea întâi (Ioan 11,11), este totuși o stare diferită de starea de veghe, de somn hipnotic, de somn narcotic, de comă sau de moarte, fiind considerată ca o formă particulară a stării de conștiență, incluzând starea onirică (de vis) din care subiectul poate fi adus la starea de veghe oricând și relativ ușor.

Somnul nu este nicicând uniform. Există patru faze ale somnului, de profunzime progresivă (1-4), care se succed în ordine tur-retur (1-2-3-4-3-2) și sunt evidențiate diferit pe encefalogramă, pentru că, o dată ajuns la faza a doua, să nu treacă în faza 1, ci într-un alt tip de somn, numit REM (*rapid eye movement*), spre deosebire de cel precedent, numit nonREM. Somnul REM este somnul cu vise și doar trezirea în această fază ne face să ne amintim visele. Acesta se mai caracterizează prin modificări ale funcțiilor vegetative (ritm respirator, cardiac, valoarea tensiunii arteriale), mișcări rapide ale globilor oculari sub genele închise și reducerea aproape totală a activității musculare, care împiedică mobilizarea subiectului după tematica visului. Ciclul dintre două REM-uri durează cca 90 de minute și se succede de 4-5 ori într-o noapte, trezirea făcându-se, de obicei, din ultimul REM. Ciclul de 90 de minute este un exemplu de ritm ultradian și se pare că ritmează și perioada de veghe cu reverii. Trebuie spus că nu există nici un medicament hipnotic, tranchilizant, sedativ sau neuroleptic ideal, care să inducă un somn fiziologic asemănător celui descris mai sus. Ceea ce dă calitatea unui somn

odihnitor și senzația de refacere, odihnă și prospețime la trezire este tocmai această structură interioară a somnului.

Cât poate rezista cineva fără somn? Recordul este deținut de Randy Gardner, elev de liceu din San Diego, care în 1965 a rămas treaz timp de 264 ore și 11 minute (peste 11 zile). Privarea îndelungată de somn duce la tulburări psihice de tip paranoid și la apariția halucinațiilor. Dar cel mai scurt somn odihnitor? Se spune că celebrul pictor spaniol suprarealist, Salvador Dali, obișnuia, atunci când era foarte ocupat și foarte oboșit, să se așeze pe un scaun având o farfurie la picioare și o lingură în mână; în momentul în care adormea, lingura îi cădea din mână și zgometul produs de farfurie îl trezea. Dali pretindea că, după o astfel de priză de „somn”, se simțea complet refăcut.

Tulburările de somn

Se pare că cea mai frecventă tulburare a somnului, cel puțin pentru omul civilizației moderne și urbane, este **insomnia**. Ea înseamnă dificultatea de a adormi, de a păstra starea de somn, care este întreruptă de treziri repetate, sau treziri prea timpurii matinale. Ceea ce este comun tuturor insomniilor adevărate este senzația de oboseală, de somn ineficient și insuficient ca să redea odihna. Uneori, în distimiile anxio-depresive, această percepție este pur subiectivă, pacientul plângându-se că nu a putut dormi deloc, în timp ce anturajul relatează că a sforăit toată noaptea. Poate cea mai frecventă cauză a insomniei este aceea că oamenii își aduc în pat problemele, îngrijorările, stresul, anxietatea, tensiunile și conflictele, care

De ce trebuie să dormim?

Dr. Sorin Săndulache

Motivul pentru care trebuie să dormim rămâne un mister. Există mai multe ipoteze:

- Somnul este necesar pentru refacerea chimică a neurotransmițătorilor cerebrali (Hartmann, Webb, Campbell). Acest lucru, dovedit în cazul norepinefrinei, pare să fie determinat ereditar și să influențeze necesarul de somn. Atunci când se află în starea de veghe, creierul poate fi comparat cu o navă în croazieră, iar când se află în starea de somn, cu o navă în port, înțesată de instalatori, mateloți, docheri, mecanici, electroniști etc. Se pare că activitatea cu adevărat febrilă se desfășoară în port.

- Dormim ca să visăm. Carl Jung a sesizat că visurile au un rol important în restabilirea echilibrului psihic zdruncinat de complexitatea problemelor cotidiene. Dacă cineva este privat de posibilitatea de a visa, devine anxios și imscibil, având un somn încărcat de vise, imediat ce încetează experimentul.

- Dormim ca să degajăm mintea de noianul de acumulare inutile (Crick și Mitchison). Se pare că între somnul REM, activitatea onirică, memorie și învățare este o legătură funcțională. În timpul fazei REM, se produce, pe de o parte, stocarea în legături chimice a memoriei de lungă durată, iar pe de altă parte, o spălare a creierului de informațiile inutile (și uneori indezirabile) de peste zi.

Ar mai putea fi adăugate și alte ipoteze, dar se pare că noi dormim, pur și simplu, pentru ca să dăm posibilitate corpului oboseit să se refacă, pentru a ne elibera de poverile emoționale și de tensiunile psihice și, de ce nu, pentru că noaptea, ori cum nu avem altceva de făcut. Această îngemănare cu ritmurile cosmice, din ce în ce mai agresată de ritmurile artificiale ale civilizației, își are rolul ei, iar cei care își pierd nopțile sau lucrătorii în schimburi au de suferit consecințe asupra sănătății.

nu le permit să se relaxeze suficient, pentru a adormi. Pentru aceștia, cel mai bun tratament se găsește în Mesaajul programatic de pe Muntele Fericiților, fragmentul din Matei 6,24-34.

De fapt, ar trebui să facem distincție între insomnia-simptom, care însoțește o suferință fizică sau psihică și insomnia-boală, care este prezentă ca tulburare unică. În primul caz, primează tratamentul bolii de fond, iar în al doilea, corectarea stilului de viață. Deseori, un program zilnic regulat, includerea unei activități fizice, evitarea cinelor copioase, a excitantelor cofeinat, aduce alinare. De asemenea, ordonarea existenței după criteriile și valorile fundamentale, dobândirea împăcării și liniștii sufletești, provenind dintr-o autentică relație și încredințare în făgăduințele lui Dumnezeu, readuce echilibrul și ritmurile naturale ale ființei noastre.

Contrar părerii comune, alcoolul și somniferele întrețin insomnia, prin cerc vicios; acestea din urmă, utilizate numai în situații prescrise de medic, în cantitate mică și pentru durată scurtă, pot fi de ajutor, cu rezerva precizată mai sus, că, deși ele pot produce somnul, nu asigură completa refacere fiziologică, având și efecte secundare neplăcute și nedorite.

Vârșnicii trebuie să rețină scăderea necesarului de somn cu vârsta, pentru că deseori, ca și în cazul constipației și al laxativelor, apare o obsesie a insomniei, cu obișnuința și dependența nejustificată de somnifere.

O altă tulburare de somn, specifică vârstnicilor, în general, și celor cu fenomene de ateroscleroză cerebrală, în special, este tendința de inversare a ritmului nictemeral (alternanța somn/veghe în 24 de ore), cu somnolență diurnă și insomnie nocturnă.

Tulburările de somn au însă și un revers, acela al **hipersomniilor**, mai rare, e drept, dar la fel de supărătoare. Există o hipersomnie comună, un fel de picoteală continuă, dar și o formă specială, cu adevărate atacuri de somn, numită narcolepsie, în care pacientul este lovit de un somn irezistibil în cele mai nepotrivite momente; atunci când atacul induce în mod brusc un somn REM cu reducerea activității musculare și cădere, avem de-a face cu cataplexia. Tratamentul este medicamentos.

Somnambulismul este o tulburare a fazei 4 de somn, în care pacientul începe să viseze fără reducerea activității musculare și începe să execute motor activitatea onirică; sunt implicate și tulburări

psihice în această locomoție nocturnă inconștientă; este mult mai frecventă la copii decât la adulți.

Pavorul nocturn este un coșmar terifiant al fazei 4 de somn, din care pacientul se trezește brusc, într-un atac de panică însoțit de tulburări vegetative. Un coșmar obișnuit este un vis terifiant aparținând fazei REM, pe care pacientul și-l amintește numai dacă se trezește pe parcursul său.

Visele. Activitatea onirică a fascinat întotdeauna omenirea prin caracterul ei bizar, (ne)verosimil și prin implicațiile psihologice și spirituale. În mod cert Dumnezeu folosește uneori această cale pentru a comunica cu oamenii (vezi Iov 33,15-18) Visăm cca două ore în fiecare noapte, însă ne amintim doar o infimă parte terminală a viselor, cea dinaintea trezirii.

Există atât un suport neurologic, cât și unul psihologic pentru vise. S-a observat că stimularea aferențelor senzitive sau senzoriale (un sunet, o atingere, poziția incomodă a unui membru, cu jenarea circulației sau comprimarea unui filel nervos) ale creierului subconștient, aflat în perioada REM, sunt introduse într-un așa-numit model de activare și sinteză (Allan Hobson, Robert McCarter), cu excitarea instantanee, simultană și globală a circuitelor celulelor gigante din substanța reticulată a trunchiului cerebral, lucru imposibil în starea de veghe.

Acest fapt ar duce la asocierile bizare ale frânturilor de realitate, posibile doar în starea de vis. Există numeroase tentative de interpretare a viselor. Dar, în afara intervenției speciale a lui Dumnezeu, visele spun foarte puțin despre realitatea înconjurătoare și mai mult despre personalitatea, preocupările, aspirațiile și frustrările celui care le visează. În 1900, Freud spunea că visele nu sunt decât o modalitate de împlinire a impulsurilor inconștiente reprimite, care sunt deghizate prin simbolizare, condensare și înlocuire, în cadrul viselor. Am văzut mai sus rolul pe care-l atribuie Jung viselor, de compensare a lucrurilor care ne lipsesc, de echilibrare psihică. Mai re-

Odihna - sugestii practice

Dr. Gily Ionescu

Dacă suferiți frecvent de insomnie, iată câteva sugestii:

- Verificați-vă orele de culcare, de trezire și programul în general. Una dintre cele mai frecvente cauze de insomnie este neregularitatea programului. Impuneți-vă să mergeți la culcare la aceeași oră (preferabil înainte de ora 22), timp de câteva zile la rând, chiar dacă nu aveți somn.

- Evitați mesele târzii. Masa de seară se va servi cu patru ore înainte de culcare și este de dorit să fie formată din alimente ușoare - preferabil fructe - în cantitate mică. Nu uitați că seara este bine să mâncăm ca un cerșetor! Aceasta îi va ajuta și pe cei care suferă de coșmaruri.

- Nu consumați lichide după masa de seară. Aceasta evită întreruperea somnului în plină noapte, cu dificultatea consecutivă a adormirii, pe care o întâmpină mulți.

- Faceți tot posibilul să încheiați ziua pe o notă liniștită. Evitați vizionarea programelor TV, care la această oră excelează prin violență, suspans și tensiune și care, în plus, se prelungesc mult după ora ideală de culcare. Evitați sau rezolvați stările de tensiune și conflictele cu cei apropiați. De asemenea nu folosiți cafea și băuturi cofeinatate. Tensiunea emoțională este cel mai mare dușman al somnului. „Să nu apună soarele peste mânia voastră!” (Efes. 4,26)

- Faceți o plimbare de 30 de minute înainte de culcare. Evitați exercițiile fizice intense înainte de ora culcării.

- Baia neutră efectuată seara are un efect relaxant remarcabil. Este vorba de o baie de 15-20 minute, în apă caldută.

- Dacă nu reușiți totuși să adormiți, nu vă neliniștiți. Odihna în pat, chiar în stare de veghe, este binefăcătoare. Și nu uitați că au fost mulți oameni mari care au suferit de insomnie. Aprindeți becul inventat de unul dintre ei (Edison), deschideți Biblia și citiți un psalm.

cent, Calvin Hall vede visele ca pe un mesaj, un document personal adresat propriului sine. Rosalind Cartwright a observat că visele au un rol în optimizarea capacității de a soluționa situațiile emoționale mai realist, fiind un fel de atelier pentru repararea imaginii de sine și a propriilor competențe.

S-a constatat că visele bărbaților diferă de visele femeilor; în timp ce bărbații visează mai frecvent spații deschise, incluzând în tematica visului acte agresive și populându-l în două treimi cu personaje bărbătești străine, femeile visează mai ales persoane cunoscute, jumătate dintre acestea fiind femei. Există încă multe lucruri de studiat, atât despre somn, cât și despre vise.

Sensuri spirituale

Ritmurile cosmice, istorice, profetice, biologice, psihice, spirituale sunt introduse prin creație și sunt o expresie a dragostei și preocupării lui Dumnezeu față de noi. Dumnezeu Și-a însușit ritmul activitate/odihnă la creațiune, ca un semn de grație față de noi, oamenii. Domnul Isus a accentuat această

idee și a fost grijuliu față de odihna (vezi Marcu 2,27; 6,31). Mântuitorul n-a ezitat uneori să sacrifice odihna fizică în favoarea valorilor sau odihnei spirituale, fie în timpul zilei (vezi Ioan 9,4), fie în timpul nopții (vezi Matei 14,23).

Păcatul este, în acest sens, cea mai gravă disritmie, generatoare de neliniște, angoasă, suferință și moarte. „Odihna Lui”, odihna mântuirii, și modalitatea de a o redobândi sunt prezentate pe paginile Sfintei Scripturi, mai ales în Evrei capitolul 4.

Starea de veghe, tema străjerului și a străjilor care ritmează ziua și noaptea sunt frecvente în Sfânta Scriptură. Letargia spirituală este combătută cu energie: „Deșteaptă-te, tu, care dormi, scoală-te din morți și Hristos te va lumina” (Efeseni 5,14).

În veșnicie vom mai dormi? Nu știm. Ceea ce știm este că pe Noul Pământ nu va mai fi noapte. De aceea „să trăim frumos, ca în timpul zilei”, „Căci lucrarea neprihănită va fi pacea, roada neprihănită: odihna și liniștea pe vecie” (Romani 13,13; Isaia 32,17).

Dr. Sorin Săndulache este
prezbiter în comunitatea
Popa Tatu, București.

Ce vom face? / (continuare din pag. 3)

Prin unire în misiune. „Fraților, nu vă veți uni cu ambadorii lui Hristos ca să căutați să câștigați suflete pentru adevăr? Când sunteți ispițiți să fiți necredincioși și să vă descurajați, veți descoperi cel mai bun tratament pentru aceasta vorbindu-le altora despre credință și prezentându-le adevărul celor care sunt în întuneric. Cuprindeți-i în eforturile voastre pe vecinii voștri și pe cei care nu au privilegiul de a participa la întâlniri. Semănați semințele adevărului pretutindeni de-a lungul apelor și încurajați-le inima servitorilor lui Dumnezeu când vă vizitează, arătându-le că nu ați fost leneși, ci, prin intermediul vostru, unul sau mai mulți oameni au fost aduși din întuneric la lumină. Vă puteți menține deasupra descurajării și îndoielii, făcându-vă obiceii de a vă ruga zilnic ca binecuvântarea lui Dumnezeu să rămână asupra celor care prezintă lumii solia solemnă de avertizare... Dumnezeu va asculta rugămintele stăruitoare ale poporului Său.” (Signs of the Times, 4 sept. 1879).

Printr-o atitudine francă, deschisă. „Subiectul pastorilor creștini trebuie prezentat într-o nouă lumină înaintea minții oamenilor. Vă rog stăruitor să studiați Cuvântul lui Dumnezeu în această privință. Dacă credeți că un pastor face greșeli, aveți datoria să mergeți la el cu iubire și blândețe și să-i vorbiți despre aceasta. Poate că nu înțelegeți corect motivul sau lucrarea lui și, nutrinnd o înțelegere greșită, puteți deveni rece față de el, vă puteți închide ușa inimii, să nu-i primiți solia ori să nu-i apreciați eforturile. Când există înstrăinare între un pastor și membri, ceva este în mod categoric greșit, fie la el, fie la membri, și trebuie făcut ceva imediat pentru a produce o reformă în cel care greșeste... Du-te la el, spune-i greșelile pe care le face, doar între tine și el singur, și schimbă răceala și amărăciunea care a fost creată printr-o faptă nechibzuită din partea sa, în respect și iubire” (Review and Herald, 25 iulie 1893).